

Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda

6000 Kecskemét, Mészöly Gy. tér 1-3.

Tel.: 76/ 517-628 (iskola), 76/417-655 (óvoda)

fax: 76/517-717, e-mail:

**A Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda
óvodai szervezeti egységének**

Pedagógiai programja

KECSKEMÉT

2021.

Tartalomjegyzék

1.	PREAMBULUM.....	5
1.1.	Az intézmény köznevelési funkciója.....	6
1.2.	Intézményünkben megvalósuló pedagógiai specialitások.....	6
1.3.	A katolikus intézmény küldetése.....	6
2.	AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	8
2.1.	Értékrendünk.....	8
2.2.	Pedagógiai és katolikus alapelvek.....	8
2.3.	Gyermekeképünk.....	10
2.4.	Óvodaképünk.....	11
2.5.	Céljaink.....	12
2.6.	Az óvodai nevelés feladatai.....	12
2.6.1.	Az egészséges életmód alakítása.....	12
2.6.2.	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	15
2.6.3.	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	21
2.7.	Az óvodai élet megszervezése.....	25
2.7.1.	Csoportszervezés.....	25
2.7.2.	A napirend kialakításának szempontjai.....	25
2.7.3.	Heti rend.....	28
2.8.	Az óvodai élet tevékenységformái.....	28
2.8.1.	Játék.....	28
2.8.2.	Verselés, mesélés.....	31
2.8.3.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	33
2.8.4.	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	36
2.8.5.	Mozgás.....	37
2.8.6.	A külső világ tevékeny megismerése.....	40
2.8.7.	Munka jellegű tevékenységek.....	44
2.8.8.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	45
2.9.	Hagyományok, ünnepek.....	48
2.10.	Dokumentációs rendszer az óvodában – OVPED dokumentációs rendszer alapján.....	50
2.10.1.	Mérés értékelés rendszere.....	50
2.10.1.1.	A gyermek mérése, értékelése, nyomonkövetése.....	50
2.10.1.2.	A csoport előrehaladásának mérése, értékelése, nyomonkövetése.....	51
2.11.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	52
2.11.1.1.	Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	53
2.11.1.1.1.	Sajátos nevelési igényű gyermek.....	53
2.11.1.1.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	54
2.11.2.	Kiemelten tehetséges gyermek.....	55
2.11.2.1.	Bocsok Tehetségpont.....	56
2.11.3.	Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.....	57
2.12.	A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	60
2.13.	Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek.....	63

2.14.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	64
2.15.	Egészségnevelési programunk az óvodában, egészségnevelési és környezeti nevelési elveink	66
2.15.1.	Egészségnevelési programunk.....	66
2.15.2.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink	66
2.16.	Az óvoda kiemelt kapcsolatai.....	67
2.16.1.	Az óvoda és a család kapcsolata.....	67
2.16.2.	Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata.....	70
2.16.3.	Az óvoda és az iskola kapcsolata	70
2.16.4.	Egyéb kapcsolatok.....	72
2.17.	Intézményi innováció.....	73
3.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	74
	Érvényességi rendelkezések.....	74

Törvényi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 5/2020 (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

1. PREAMBULUM

Az intézmény hivatalos elnevezése: **Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda**

Az intézmény székhelye, címe: **6000 Kecskemét, Mészöly Gyula tér 1-3. szám**
Telefon: 76/517-628

Az intézmény tagintézménye, címe: **6000 Kecskemét, Bocskai utca 19.**
Telefon: 76/417-655

Az intézmény típusa: **közös igazgatású köznevelési intézmény**
(óvodai és iskolai intézményegységekkel)

Az intézmény alapítószerve: **Pallasz Athéné Egyetem**

Az alapítás ideje: **2016. július 1.**

Intézménytörténeti szempontból: **Iskolatörténeti szempontból az alapítás éve: 1881.**
Óvodatörténeti szempontból az alapítás éve: 1959.

Az intézmény fenntartója: **Kalocsa, Szentháromság tér 1, 6300**

A szakmai felügyeleti szerve: **Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság**

Az intézmény küldetése **teljes körű minőségi pedagógiai munka**; melynek során közösséget formál, ugyanakkor az egyén tehetségének, kompetenciáinak kibontakozását, hiányosságainak kompenzációját, felzárkóztatását elősegíti; s amely tevékenység során a pedagógusjelölt hallgatókat magas színvonalon készíti fel a pedagógushivatásra.

1.1. Az intézmény köznevelési funkciója

Nevelő-oktató intézmény, ahol a gyermekek, a tanulók, a szülők, a pedagógusok és a főiskolai hallgatók korszerű ismeretekre, kompetenciákra tesznek szert; a már meglévő ismereteik további korszerű elemekkel bővülnek.

Az óvodai intézményegységben, miközben az megvalósítja óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő feladatát, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba, a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az iskolai intézményegységben a nevelő-oktató munka eredményeként a tanulók olyan kompetenciák birtokába kerülnek, amelyek segítségével – az alapműveltség birtokában - készen állnak a középiskolába való átlépésre.

Személyiségformálás – a társadalmi szocializációra való felkészítés, az emberiség műveltségének átszarmasztatása az erkölcsi értékek szükségletté alakításával.

1.2. Intézményünkben megvalósuló pedagógiai specialitások

- Idegen nyelvhez szoktatás kisgyermekkorától („Easy Learning” angol nyelvi előkészítő program)
- Magyar-angol két tanítási nyelvű nevelés – oktatás
- Magyar-német két tanítási nyelvű nevelés-oktatás
- Természettudományos, környezettudatos gondolkodás fejlesztése – zöldprojektek
- Sporttagozat a Kosárlabda Akadémia szakmai támogatásával, kifutóban a 2020/2021-es tanévtől
- Matematika tagozatos osztály
- Humán tagozatos osztály
- Tehetségígéretek kibontakoztatása, tehetséggondozás
- A felsőoktatásban dolgozó oktatók bekapcsolódása a nevelő-oktató munkában
- A pedagógusjelölt hallgatók bekapcsolódása a nevelő-oktató munkába
- Egészséges életmód kialakításának hangsúlya
- Pályaorientációs tevékenység hangsúlya
- Családórák, projektek, jó gyakorlatok, saját innovációk megvalósítása
- Csoportonként nyomon követhető módszertani sokszínűség

1.3. A katolikus intézmény küldetése

„Nagy dolgokra nem mindenki képes.

De kis dolgokat nagy szeretettel bármelyikünk megteheti. ”

Teréz anya

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. De fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására (C.I.C. 794-795. kánon).

Nagy hangsúlyt helyeznek a katolikus óvodák a nehezen kimutatható pedagógiai eredményekre, mint például a megbecsülés, a szeretet, az odafigyelés, az elfogadás. Kiemelten fontos, hogy a gyermekek megbecsüljék és elfogadják egymást, legyenek türelmesek. Ez a mai világban különösen fontos értéket képvisel. fontos, hogy meg tudják élni az adott pillanatokat, hogy a körülöttük lévő világban, a társaikban mindig megtalálják a szépet és a jót.

A katolikus óvoda a modern nevelési elvek mellett olyan értékeket is képvisel, amelyek nemcsak abban segítik őket, hogy iskolai feladatokkal meg tudjanak küzdeni, hanem a nagyvilágban való tájékozódásukat is segítik.

A keresztény értékek közvetítésével, a helyes mintaadással segíteni tudjuk a gyermekeket és a családokat abban, hogy megtapasztalják a közösség nyújtotta örömeket, lehetőségeket és a hit örömének élményét.

2. AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Értékrendünk

Intézményünk értékrendszerét alapelveink mentén alakítottuk ki, alapul véve Óvodai neveléstörténetünk hagyományait, értékeit, a nemzeti sajátosságainkat, a pedagógiai, pszichológiai, módszertani kutatások eredményeit. Pedagógiai munkánk során folyamatosan figyelemmel kísérjük a nevelésügy elismert gyakorlatát, építünk országunk Alaptörvényének értékeire.

E mellett valljuk, hogy értékeink irányítják a viselkedést, tartalmazzák a jó – rossz megkülönböztetésének lehetőségét.

Értékeink hierarchiája, rendszere a következő elemeket tartalmazza:

GYERMEK
TUDÁS – JÁTÉK – FEJLŐDÉS
ELKÖTELEZETTSÉG – EGYENLŐSÉG – IDENTITÁS – KÖZÖSSÉG
BIZTONSÁG – FENNTARTHATÓSÁG – STABILITÁS
EGÉSZSÉG – KÖRNYEZETKULTÚRA

Olyan értékrendszer megteremtését tűztük ki célul, mely a mai viszonyok között is hiteles, melyben megvalósul az igaz, a jó és a szép egysége. Intézményünkben általános emberi értéknek jelenik meg a humanizmus, a hazafiasság, a nemzeti identitás megtartása és elmélyítése, a családhoz való kötődés, és a keresztény kulturális értékek közvetítése, megalapozása, a kialakult hagyományaink megőrzése.

Az általunk közvetített pedagógiai kultúrában a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, és a méltányosság, mint érték jelenik meg a gyermek számára.

2.2. Pedagógiai és katolikus alapelvek

Alapelveink megfogalmazásakor a gyermekek hatékony és sokoldalú fejlődésének elősegítését tartottuk szem előtt. Abból indultunk ki, hogy

- a gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, mással nem helyettesíthető szociális individuum,
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége,
- az óvodai nevelés a családban történő nevelés kiegészítője, szükség esetén hátránycsökkentő szerepet tölt be,
- minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben,
- az óvodánkba járó gyermekeket különleges védelem és gondoskodás illeti meg.

Intézményünk évek óta formálja nevelési rendszerét, fogalmazza meg alapelveit, s választja ki azokat, amelyek egy nyitott intézményben a gyermekek személyiségének fejlődését leginkább szolgálják. Ezek:

- A gyermeki személyiség és az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartása, a gyermek mindenkifelell álló érdekének védelme;
- A gyermeki személyiség elfogadása, tisztelete, szeretete és megbecsülése;
- A gyermek nevelése az őt övező bizalmi légkörben valósul meg;
- A gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséhez és egyéni képességeihez igazodó nevelési módszerek és intézkedések alkalmazása;
- Az alkalmazott pedagógiai hatásoknak, folyamatoknak, eljárásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodnia;
- Egységes nevelői hatások érvényesítése, pedagógusi mintaadás, módszertani sokszínűség, szakmai önállóság;
- Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.
- A gyermek egyéni készségeinek, képességeinek, személyiségfejlődésének elősegítése, kibontakoztatása az óvodai nevelés által;
- Az egyéni és differenciált bánásmód alkalmazása, az életkori sajátosságok figyelembevétele;
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása, mindennemű hátrányos megkülönböztetés mellőzése;
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveinek figyelembe vétele;
- Az identitástudat meglapozásának, biztosításának elve, különös tekintettel a multikulturális igények figyelembevételére;
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek számára az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének, nyelvi nevelésének és a multikulturális nevelésen alapuló integráció biztosítása;
- A migráns gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének és társadalmi integrálásának biztosítása;
- Az egyén és közösség egymást erősítő - kiegészítő szerepének fontosságát;
- Az intézmény hátránycsökkentő szerepének hangsúlyozása;
- A gyermek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogának tiszteletben tartása;
- Az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása a tevékenységbe ágyazott tanulási tevékenységek alkalmazásával;
- Korszerű életszemlélet alakítása az egészségmegőrző életmód előtérbe helyezésével;
- A környezet megismertetésének, megszerettetésének és védelmének következetes érvényesítése, a környezettudatos magatartás kialakítása és érvényesítése;
- Az óvoda és az iskola kapcsolatrendszerének továbbfejlesztése, az egyéni éres, a lassú átmenet, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve;
- Pozitív megerősítés elve;
- Tudás iránti vágy felkeltése;

- Rend iránti igényesség kialakítása;
- A szolidaritás erkölcsi és szellemi értékeinek közvetítése;
- Pedagógiai folyamatok ellenőrzése, értékelése;
- Vallási, világnézeti gondolkodásmód tiszteletben tartása;
- A gyermek és a pedagógus közötti megalapozott pozitív érzelmi kapcsolat;
- Az intimitás tiszteletben tartásával az érintő testközelséghez való jog érvényesítése;
- A gyermeki holisztikus látásmód figyelembevétele;
- A fenntarthatóság szemléletének fokozatos, következetes érvényesítése;
- Sokoldalú, több érzékszervre ható tapasztalás elősegítésének érvényesítése;
- A rácsodálkozás, ráismerés, felismerés, megismerés fokozott figyelembevétele;
- Nyitottak vagyunk más felekezetek befogadására is;
- Biztosítjuk és támogatjuk a multikulturális nevelést, integrációt

Az alapelvek teljeskörű megvalósítása érdekében gondoskodni kell:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosításáról,
- a testi-, a szociális, és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről,
- a mással nem helyettesíthető játékról,
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról,
- az emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

2.3. Gyermekképünk

Arra törekszünk, hogy gyermekeink, legyenek bizakodók, tudjanak örülni saját és mások sikereinek. Legyenek készek az együttműködésre, konfliktusok megoldására, önálló feladatvégzésre, erkölcsi és szellemi értékek követésére.

Olyan képességekkel és tulajdonságokkal rendelkezzenek, amelyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek, melyek segítségükre lesznek a zökkenőmentes iskolai életmód megkezdésében, melyek segítik egyéni céljaik megvalósítását.

Tudjanak bánni adottságaikkal, megszerzett ismereteikkel, megalapozott képességeikkel.

Maradjon meg gyermekeinkben a nyitottság, a gyermeki kíváncsiság és a felfedezés vágya, a holisztikus szemlélet, a befogadó attitűd.

Figyelembe vesszük, hogy gyermekeink mindegyike szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi,

megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető szociális individuum.

A katolikus értékrend közvetítése mellett a célunk olyan gyermekek nevelése, akik harmóniában élnek önmagukkal, környezetükkel, akiket a környezetükkel szembeni nyitottság, önmaguk elfogadása jellemez.

2.4. Óvodaképünk

Olyan intézményt szeretnénk:

- ahol intézményünk a családi nevelést tekinti a nevelés elsődleges szintének erre alapozva kiegészítő szerepet tölt be;
- ahol a gyermekek érdekében a szülőkkel együttműködve teremtjük meg azokat a lehetőségeket, és biztosítunk olyan tevékenységeket, amelyek tartalma olyan korszerű tudást biztosít, amely megfelel korunk kihívásának;
- ahol a pedagógiai tevékenységrendszer és a tárgyi környezet biztosítja a gyermek egészséges fejlődésének, nevelésének optimális feltételeit;
- ahol a pedagógusképzés több évtizedes múlt, és a jelen gyakorlata és az innovációi alakítják szemléletünket;
- ahol a környezettudatosság, és fenntarthatóság, mint alapvető igény jelenik meg;
- ahol a gyermek és pedagógus egyaránt jól érzi magát;
- ahol a gyermek felszabadultan és motiváltan tevékenykedik;
- ahol a gyermeki aktivitás, felfedezve tanulás előtérbe kerül;
- ahol a tudás felértékelődik;
- ahol az egyéni és életkori fejlődési ütem határozza meg a gyermek irányába támasztott követelményt;
- ahol az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével valósul meg a gyermek fejlődésének elősegítése a személyiség kibontakoztatása;
- ahol a pedagógiai munka értékelése reális és előremutató, a követelményekhez igazodó, a gyermek egészséges fejlődését biztosító;
- ahol szeretetteljes, nyugodt, elfogadó légkör és esztétikus környezet az uralkodó;
- ahol az egyéni bánásmódra való törekvéssel megvalósul a hátránykompenzáció, és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyegyenlősége megvalósul;
- ahol a gyermek, egyházi jogi személy által szervezett hitoktatásban vehet részt;
- ahol a pedagógus naponta megvalósíthatja ötleteit, elképzeléseit;
- ahol az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, (óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő) a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei;

- ahol szellemiségünket a nemzeti óvodapedagógiai gyakorlat legkiemelkedőbb tapasztalatai, értékei határozzák meg;
- ahol a keresztény szemlélet és pedagógia megjelenik a mindennapokban.

2.5. Céljaink

Elfogadó, szeretetteljes bizalmat, biztonságot teremtő atmoszféra kialakítása, amelyben a nevelési folyamat résztvevői (gyermekek, munkatársak, hallgatók) számára, a készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik sokoldalú kibontakozása - a szülők támogató együttműködésével - lehetővé válik. A boldog, érzelmekben, tevékenységekben, pozitív élményekben gazdag gyermekkor biztosítása.

A társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás megvalósítása.

A tevékenységterületek közötti kapcsolódási lehetőségek figyelembevételével /komplexitás/, tudatosan tervezett tanulási folyamatok megvalósításával, fejlesztésével, az általános műveltség megalapozása.

Az érzelmi és akarat tulajdonságok megalapozása, kialakítása, melyek elősegítik a gyermekek harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését.

Az identitástudat erősítése, a hagyományok, néphagyományok megismerésén, megélésén keresztül a környezettudatos magatartás alakítása.

- Alapozódjanak meg és interiorizálódjanak azok a készségek, képességek és kompetenciák, amelyek az autonóm vezérlésű, egyénileg eredményes és szociálisan értékes életvezetést elősegítik.
- A gyermek képességeinek, készségeinek, olyan szintű megalapozása, hogy az óvodáskor végén képessé váljon az iskolai életmód és a következő fejlődési fok elvárásainak eleget tenni.

2.6. Az óvodai nevelés feladatai

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- A katolikus óvodai nevelés

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, a helyes életritmus megalapozása – a megfelelő napirend, heti rend biztosításával -, kialakítása és az egyéni és életkori sajátosságokhoz igazodó differenciált bánásmód megvalósítása, keresztény tudat és a hitre nevelés erősítése.

2.6.1. Az egészséges életmód alakítása

Tartalma:

- Környezet és eszközrendszer
- Szokások alakítása
- Testápolás

- Tisztálkodás
- Fogmosás
- Étkezés
- Egészséges táplálkozáshoz kapcsolódó szokások
- Öltözködés
- Pihenés
- Mentálhigiéné (gondozás, prevenció, korrekció)
- Egészségvédelem
- Környezetvédelem

Célok

- Alakuljon ki a gyermekek egészséges életviteligénye.
- Valósuljon meg a mozgásigény iránti szükségletek kielégítése.
- Alakuljanak ki az önellátó és önvédő tevékenységekhez szükséges életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő készségek.
- Alakuljanak ki a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészségmegőrzés szokásai.
- Alapozódjanak meg olyan jártasságok és készségek, amelyek mentális egészségük megőrzésére alkalmassá teszik a gyermekeket.
- Váljanak edzetté a betegségekkel, mentálhigiénés sérülésekkel szemben.
- Alakuljanak ki azok a készségek, amelyek lehetővé teszik a mindennapi élet alternatívái közül az „egészségesebb” választását.
- Alakuljanak ki környezet védelemével és megóvásával kapcsolatos szokások
- Alapozódjon meg a fenntarthatóság igénye.

Feladatok

Elsődleges feladatunk az életviteli kompetenciák egyénhez igazodó fejlesztése.

- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet és eszközrendszer biztosítása:
 - csoportszoba esztétikuma, tisztasága, világossága, szellőztethetősége
 - mosdóhelyiség higiénája, esztétikuma, intimitása
 - saját tisztasági felszerelés (törülköző, fésű, fogmosó felszerelés)
 - saját öltözőszekrény, a benne lévő váltóruhák elérhetősége
 - berendezési tárgyak mérete, esztétikuma, balesetmentessége
 - udvar, udvari játékok (uniós előírásoknak megfelelő)
- Az egészséges életmód szokásainak alakítása, mélyítése:
 - egészséges életmód szokásai
 - testápolás, tisztálkodás (személyével kapcsolatos)
 - fogmosás

- étkezés (kulturált étkezés és magatartásformák)
- egészséges táplálkozás (megfelelő mennyiség, minőség, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek, gyümölcsök és tejtermékek fogyasztásának ösztönzése)
- öltözködés (rétegeesség, gyakorlás lehetőségének biztosítása)
- pihenés feltételének és folyamatának biztosítása (a csoportszoba előkészítése, levegőcsere, a szervezet lecsillapításához fűződő szokások, a nyugodt pihenés folyamatának biztosítása)
- betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása (a betegség okainak megismerése, rendszeres levegőzés, mindennapos mozgás, testápolás, öltözködés, táplálkozás, a természetben megvalósított programok, udvari játékélet korszerűsítése)
- A gyermek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése:
 - szokásrendünk biztosítja (lehetőség, alkalom) a testi szükségletek kielégítését
 - saját és egymás testi épségének megvalósítására nevelés
 - játékon keresztül, játékkal (mozgásos játékok, népi gyerekjátékok, udvari játék)
 - mindennap lehetőség biztosítása a mozgásra
 - séták, kirándulások szervezése
 - szabadidős programok szervezése
- Mozgás, testedzés
 - a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése (motoros képességek, mozgáskészségek alakítása)
 - a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése (mozgásműveltség kialakítása)
 - a testedzés igényének, szokásainak alakítása
 - edzés a víz, nap és a levegő segítségével
- Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós feladatok (testi, lelki) ellátása
 - megfelelő szakember bevonása
 - szülővel, óvodapedagógussal együttműködve
- A gyermek lelki egészségének (mentálhigiéné) védelme, gondozása
 - önértékelési zavarok (megelőzés, kompenzálás)
 - társas kapcsolatokból adódó problémák konstruktív kezelése
 - mentálhigiénés sérülések (megelőzés, feloldás, kompenzálás)
 - viselkedési problémák (tünetek körvonalazása és megoldások)
- A környezet védelméhez, megóvásához és a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása
 - a környezettudatos magatartás megalapozása
 - a személyi és környezeti tisztaság iránti igényesség kialakítása.
 - a környezetszennyezés megelőzése
 - szelektív hulladékgyűjtés
 - növények és állatok gondozása, védelme

Alapelvek:

- Egyéni és életkori sajátosságokhoz igazodó követelmények, elvárások
- Minél több idő eltöltése a szabad levegőn játékkal és szabad mozgással
- Tudatosság és tervszerűség
- Fokozatosság
- Következetesség
- Folyamatosság
- Családokkal való együttműködés
- Meghitt kapcsolat kiépítése (felnőtt, gyermek között)

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az egészséges életmód tevékenységi formáihoz pozitívan viszonyulnak.
- Mindennapi szükségleteiket önállóan elégítik ki.
- Önállóan, az aktuális és az egyéni szükségleteknek megfelelően végzik a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőiket, törekedve az egészségmegőrzésre illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használják, óvják, helyére teszik.
- Az önkiszolgáló tevékenységeik a készség szintjére fejlődnek, automatizálódnak.
- Igénylik a rendszeres testmozgást.
- Kialakulnak a kultúrhigiénés magatartás- és viselkedésformák.
- Ismeretekkel rendelkeznek az egészséges életmóddal kapcsolatban.
- Kialakul az önmaguk és környezetük iránti igényesség, törekednek a környezet megóvására, védelmére.
- Edzetté válnak.
- Mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik.
- Egészségükkel kapcsolatban képesek a mindennapi élet alternatívái közül az „egészségesebbet” választani.
- Megalapozódnak az egészségmegőrzés, betegség megelőzés szokásai.
- Megalapozódnak az egészséges attitűdök, mentálhigiénés viselkedési stratégiák.
- Kialakul a testkép.
- Képesse válnak saját erőforrásaik hatékonyabb mozgósítására.
- Megalapozódik a fenntarthatóság szemlélete.

2.6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés**Tartalma:**Érzelmi nevelés

- Érzelmi biztonság, érzelmi stabilitás
- Érzelmi intelligencia

Erkölcsei nevelés

- A humanista erkölcsi értékrend
- Erkölcsi, szociális érzékenység
- Önkifejezés, önérvényesítés
- Keresztény kulturális értékek közvetítése

Értékorientált közösségi nevelés

- A szokás és normarendszer
- Szociális, esztétikai érzelmek
- Az emberek különbözőségének elfogadása, megértése
- A természet és emberi környezet megbecsülése
- Identitástudat, pozitív kötődések
- Interperszonális kapcsolatok

Célok

- Biztonságot nyújtó óvodai légkör biztosítása.
- Az érzelmi stabilitás megteremtése.
- A gyermek viselkedésében a környezet számára elfogadható módon jelenjen meg az erkölcsi érzelmek kinyilvánítása.
- Az együttéléshez szükséges erkölcsi és szociális képességek, készségek megalapozása.
- Egészséges énkép, reális önértékelés kialakítása.
- Önérvényesítéshez, önkifejezéshez szükséges készségek kialakítása.
- Az emberek különbözőségének megértése, elfogadása.
- Az együttműködés igényének kialakítása
- Pozitív attitűdkapcsolatok kialakítása (felnőtt- gyermek, gyermek-gyermek).
- A biztonságot és egyéni érvényesülést támogató, tartós érzelmi kapcsolatot biztosító közösség megteremtése.
- Állandó értékrend közvetítése és az ezzel kapcsolatos jellemvonások, szokások, magatartásformák megalapozása.
- Kötődések mélyítése, alakítása (család, közösség, szülőföld, szűkebb-tágabb környezet)
- A médiahatások ellensúlyozása.
- Legyenek képesek érzelmeik kifejezésére verbális és nonverbális eszközökkel.

Feladatok

Elsődleges feladatunk a gyermekek egyéni tulajdonságainak, érzelmi- erkölcsi- és szociális- képességeinek, kompetenciáinak megalapozása, kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Érzelmi nevelés

Az érzelmi biztonság, érzelmi stabilitás megteremtése:

- állandó értékrend közvetítése
- derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése
- kedvező érzelmi hatások biztosítása az óvodába lépéskor
- biztonságot, otthonos körülményeket nyújtó környezet megteremtése
- pozitív érzelmi hatások /kapcsolat, attitűd/ közvetítése (dolgozók, gyermekek)
- a gyermek, a szülő és a családi környezet megismerése
- a család nevelési elveinek, szokásainak megismerése
- a befogadás, visszafogadás egyénhez igazodó megtervezése, megvalósítása

- Az érzelmi intelligencia fejlesztése:

- az érzelmi kifejezőmód mélyítése
- az önkontroll alakítása
- a proszociális magatartás megalapozása, kialakítása
- a motivációs szükséglet kontrolálásának alakítása
- az empátiás készség fejlesztése
- a megmutatkozó érzelmek kezelése, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő szinten, figyelembe véve az eltérő szociokulturális tényezőket.
- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése

Erkölcsei nevelés

A humanista erkölcsi és katolikus értékrend kialakítása:

- modell értékű /óvodapedagógusok, alkalmazottak/ viselkedési minta közvetítése (beszéd, kommunikáció, öltözködés, bánásmód, kapcsolatok kezelése).
- erkölcsi tulajdonságok (az egymásra való odafigyelés, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség...stb) megalapozása, formálása, kinyilvánítási módjainak segítése, fontosságának hangsúlyozása.

- az erkölcsi érzelmek megalapozása (igazmondás iránti igény; az öröm, megbecsülés érzése; tettek reális következményének elfogadása; konfliktusmegoldási technikák elsajátítása; egymásra való odafigyelés).
 - erkölcsi értékek közvetítése, az értékrend kialakítása (becsületesség, megbízhatóság, hitelesség, jóindulatúság, kötelesség, felelősségtudat, segítőkészség, együttműködő képesség, kiszámíthatóság, igazságosság, összetartozás)
 - akarati képességek megalapozása (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat)
 - keresztény kulturális értékek közvetítése,
 - egyházi ünnepek megélése.
- Erkölcsi, szociális érzékenység fejlesztése:
- a gyermeki személyiség pszichés beállítódásának megalapozása
 - toleranciára nevelés
- Önkifejezés, önérvényesítés
- önérvényesítő, önkifejező törekvések támogatása, segítése a közösség érdekeinek figyelembe vételével

Értékorientált közösségi nevelés

- A szokás és normarendszer megalapozása
- a tettek reális következményeinek elfogadására nevelés
 - konfliktus megoldási technikák megismertetése
 - az igazmondás iránti igény kialakítása
 - az öröm és megbecsülés érzésének megtapasztaltatása
 - a közösségi élet szabályainak megismertetése, betartására nevelés
 - hagyományok alakítása (csoport és óvodai közösség)
 - közös élményeken alapuló tevékenységek szervezése (csoporton belül; a csoport és a családok; óvodán kívüli csoportos; óvodán kívüli családos; óvodai – intézményi; óvodán kívüli intézményi)
 - a csoport szokásrendszerének, napirendjének, jelkép-és szimbólumrendszerének, hagyományainak, a közösségi élet szabályainak alakítása
 - a közös élményekre épülő tevékenységek cselekvő gyakorlásával és a közösségfejlesztésen keresztül a gyermekek önmegvalósításának biztosítása
 - a mindennapokban való helytállás képességének kialakítása

- Szociális, esztétikai érzelmek megalapozása formálása, kinyilvánítási módjainak segítése:
 - a környezet szépségének felfedeztetése
 - a környezet szeretetére, megóvására, fenntarthatóságára nevelés
 - a tisztaság, a rend iránti igény kialakítása
- Az emberek különbözőségének elfogadására, megértésére nevelés, az ehhez szükséges beállítódások alakítása (szülők, felnőttek, gyerekek, idősek, betegek...)
 - tiszteletre nevelés
 - empátia és tolerancia képességének fejlesztése, erősítése
 - egymás iránti felelősségvállalás kialakítása, erősítése
- A természet és emberi környezet megbecsülése
 - a szűkebb és tágabb környezet megismerése
 - értékek felfedeztetése (keresztény kulturális és humanista értékek)
- Identitástudat megalapozása, pozitív kötődések alakítása:
 - Én-tudat alakítása (egészséges én-kép, reális önértékelés)
 - önmagához, más gyermekhez, felnőtthez
 - közösséghez,
 - családhoz
 - a szülőföldhöz, nemzethez
 - természeti, és épített környezethez
 - nemzeti identitástudat, hazaszeretet
- Az interperszonális kapcsolatok alakítása, mélyítése.
 - a kapcsolatteremtő és megtartó képesség fejlesztése
 - egymást segítő baráti kapcsolatok kialakulásának támogatása
 - a verbális és nonverbális kommunikáció erősítése (köszönés, kulturált társalgási szokások alakítása)
 - a szociális tanulás lehetőségének megteremtése
 - a nevelés közösség által történő hatásának érvényesítése
 - kapcsolattartás a szülőkkel (együttműködésen alapuló többszintű/személyes, infokommunikációs eszközök, online csatornák/kapcsolat kialakítása az eredményes együttnevelés érdekében)

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- Az együttműködésre képtelenség – az izoláció és a túlzott önérvényesítés – korrigálása.

Alapelvek:

- Az egyéni bánásmód az óvodai élet minden területén, minden gyermek számára érvényes.
- Minden gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, szociális lény egyszerre.
- A gyermek személyiségfejlődését a genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Érzelmileg kiegyensúlyozott, önmagával, társaival és környezetével harmóniában él, mentálisan is egészséges.
- Elfogadja és alkalmazza a segítő magatartási formákat.
- A humanista erkölcsi értékrenden keresztül megalapozódnak az erkölcsi érzelmek, tulajdonságok.
- Tudja érzelmait kezelni, megfelelő formában közvetíteni, kifejezni.
- Képes a közösségi élet szabályai szerint tevékenykedni.
- Igazmondás igényük alakulóban van.
- Konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek.
- Tetteik következményeit elfogadják.
- Kialakulnak az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez, önmegvalósításhoz szükséges készségek.
- Kialakul a mindennapokban való helytállás képessége.
- Megnyilvánul a környezettel szembeni pozitív viszonyulása.
- Kialakul a tisztaság és rend iránti igényessége.
- Magatartásukban kifejeződik a mással szembeni tisztelet.
- Elfogadják, megértik, hogy az emberek különbözőek. Kialakul bennük az empátia, segítőkészség.
- Az egymásért felelősséget vállaló attitűd megalapozódik.
- Pozitív kötődés jellemzi önmagához, társaihoz, családjához, és az óvodai közösségéhez.
- A szocializáció eredményeként identitástudata megalapozott, egészséges én-képpel rendelkezik.
- Nemzeti identitástudata, pozitív kötődése a szülőföldhöz, nemzethez, a természeti és az épített környezethez megalapozott.

- Képes a kapcsolatfelvételre, kapcsolatteremtő és megtartó képessége kialakult.
- Egymást segítő, baráti kapcsolatai vannak.
- Társas kapcsolataiban megteremtődik a szociális tanulás lehetősége.
- Kialakul a csoport iránti érdeklődés, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Kialakul a proszociális magatartás.
- Társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük megszilárdul, elfogadják a másikat, toleránsak.
- Szívesen tevékenykedik a közösségért.
- Képes kulturált társalgásra, érzelmeit szavakban, tettekben kifejezni.

2.6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Tartalma:

Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés

- Anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- Élmények, tapasztalatok megszerzése a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- Az anyanyelvi fejlesztés területei

Értelmi képességek fejlesztés és nevelés

- Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek
- Értelmi képességek fejlesztése és az ehhez szükséges ösztönző környezet biztosítása
- Az értelmi képességek fejlesztési területei

Célok

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében, komplex módon valósuljon meg.
- Az anyanyelvi neveléssel párhuzamosan az angolos óvodai csoportokban alapozódjon meg a többnyelvűség, az idegen nyelv megszerettetése, a mindennapi életben használt alapszókincs és beszédpanelek elsajátíttatása az „Easy Learning” angol nyelvi program keretében.
- Az anyanyelvi neveléssel párhuzamosan az angolos óvodai csoportokban törekszünk a többnyelvűség megalapozására, az idegen nyelv megszerettetésére, a mindennapi életben használt alapszókincs és beszédpanelek elsajátíttatására az „Easy Learning” angol nyelvi program keretében.
- Az anyanyelvi nevelés során az értékközvetítés elsődleges módja a játék legyen.
- Alapozódjanak meg a kommunikációhoz szükséges alapjártasságok és készségek, a pozitív

beszélő környezettel, helyes mintaadással, a hibás kifejezések helyes megismétlésével és a szabály közvetítéssel a kivitelező tevékenység szintjén is.

- Alakuljon ki az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő anyanyelvi kultúra, az élményközpontúság figyelembevételével.
- Alapozódjon meg a magyar nyelv iránti tisztelet.
- Alakuljon ki beszéd-és kommunikációs kedvük az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés során.
- Alakuljon ki az életkornak megfelelő beszédészlelés, a beszédmegértés, a kifejezőkészség és a nyelvtanilag helyes beszéd.
- Alakuljanak ki azok a készségek, amelyek az adott helyzetnek megfelelő beszédkapcsolatok, kommunikációs helyzetek kialakításához és fenntartásához szükségesek.
- Fejlődjön beszéd bátorságuk.
- Az értelmi képességek kibontakozásának elősegítése az adekvát játékos tevékenységek végzése közben.
- Alakuljon ki és fejlődjön az alkotóképességük és a képzeletük az őket körülvevő ösztönző környezet által.
- Alapozódjanak meg az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés készségei.
- Bővüljenek a gyermek élményei a már meglévő tapasztalatra, élményre, ismeretre alapozva, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Alakuljanak ki azon gondolati – fogalmi rendszer alapjai, amely az evidenciaélmény szintjén megkülönbözteti a lehetségest a lehetetlentől.
- Jelenjenek meg az elemi fogalmi gondolkodás alapjai is.
- Alakuljanak ki és fejlődjenek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségek és képességek az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő szinten.
- Gyarapodjanak ismereteik a különböző változatos tevékenységek által, az egyéni érdeklődés figyelembevételével.

Feladatok:

Elsődleges feladatunk a beszélő környezet megteremtése, olyan tevékenységek szervezése, melyek az élményeken és a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatokon keresztül, megteremtik a spontán és irányított kommunikáció alapját, melyben eredményesen megvalósítható az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása és az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés.

Az értelmi fejlesztést ezzel párhuzamosan kell megvalósítani, olyan ösztönző környezet megteremtésével, melyben kiemelten megvalósul a megismerési folyamatok fejlesztése, amivel elősegítjük a tapasztalatok, ismeretek rendszerezését, bővítését, gyakorlását és az általános műveltség megalapozását.

Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés

- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása
 - pozitív beszélő környezet biztosítása
 - helyes mintaadás, szabálykövetés (szakszerű nyelvhasználat, pontos fogalomhasználat a gyerekek számára érthető formában)
 - a beszélgetés spontán és irányított formáinak alkalmazása
 - a beszédkedv fenntartása /értő figyelem és a beleérzés képességének alakítása /
 - a beszélgetés folyamatként való értelmezése, az óvodapedagógus partneri részvételének hangsúlyozásával
 - a beszéd gondolatközlő funkciójának érvényesítése (szemléletesség, fokozatosság)
 - segítő, kommunikációra inspiráló miliő megteremtése
 - az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
 - természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése
 - a gyermek meghallgatása
 - a gyermeki kérdések támogatása – válaszok igénylése
 - nyelvi identitás /a magyar nyelv szépségének, sajátosságainak megismertetése, felfedeztetése / megalapozása
- Élmények, tapasztalatok megszerzése a gyermeket körülvevő természeti, társadalmi környezetről
 - csoportos élmények biztosítása
 - változatos tevékenységeken keresztül megvalósuló tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása /a gyermek egyéni érdeklődésének, kíváncsiságának figyelembe vételével/
 - a játékoság megvalósulása (anyanyelvi játékok, drámajáték, bábjáték, népi játékok, népzene, néptánc, népdal, hagyományörzés, hagyományteremtés
 - tevékenységre ösztönző tárgyi környezet biztosítása
- Az anyanyelvi fejlesztés területei (adekvát tevékenységek gyakorlása közben)
 - szókincs, fogalomháló bővítése
 - nyelvi kifejezőkészség fejlesztése
 - nyelvtanilag helyes beszéd kialakítása
 - beszédbátorság fejlesztése, beszédkedv erősítése
 - nyelvi alkotókészség fejlesztése
 - nyelvi formák elsajátítására nevelés
 - a kommunikáció, metakommunikáció különböző formáinak alakítása

Értelmi fejlesztés és nevelés

- Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek
 - az általános műveltség megalapozása
 - ismeretek, tapasztalatok rendszerezése, bővítése, gyakorlása
 - a gyermeki ismeretszerzés segítése a csodálkozás, kíváncsiság, érdeklődés, tapasztalatszerzés, szóbeli megerősítés által
 - változatos körülmények között biztosított gyakorlás
 - a gyermek érdeklődésére, élményeire épített változatos tevékenységek biztosítása
 - a gyermekeket foglalkoztató aktuális témák figyelembe vétele
 - a gyermek előzetes ismereteire, tapasztalataira épített fejlesztés, nevelés megvalósítása
 - folyamatos tevékenykedtetés biztosítása
 - a gyermeki csodálkozásra, egyéni kíváncsiságára, érdeklődésére motiválás.

Értelmi képességek fejlesztése és az ehhez szükséges ösztönző környezete biztosítása

- A gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányában, valamint a problémafelvető, a problémát észrevező, a megoldást megoldásnak minősítő gondolkodás irányában.
- Az értelmi erők fejlesztéséhez szükséges bázis megteremtése, kialakítása, fenntartása és fejlesztése.
- A lehetséges és a lehetetlen biztos felismerését, megkülönböztetését lehetővé tévő gondolati-fogalmi rendszer megalapozása, alakítása, fejlesztése.
- A minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása.

Az értelmi képességek fejlesztési területei

- érzékelés (minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés)
- észlelés
- emlékezet
- képzelet (kiemelten fontos)
- alkotókészség, alkotóképesség
- kreativitás (kiemelten fontos)
- gondolkodás
- figyelem

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Megjelenik a pozitív beszélő környezet iránti igény, tapasztalatai bővülnek.
- Beszédkészségük megfelel életkoruknak.
- Bátran, határozottan alkotnak véleményt az egyes területeken.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára is érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezik ki.

- Minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- Végig tudják hallgatni és megérteni mások beszédét.
- A metakommunikációs eszközök személyiségük jellegzetes kifejezőivé válnak.
- A szociális kommunikáció mellett megjelenik a kognitív kommunikáció.
- Képesek elemi összefüggések felismerésére, ok- okozati összefüggések felismerésére, következtetések levonására.
- Képesek analóg következtetésekre.
- Képesek adott feladatra koncentrálni.
- Kialakul az analízis és szintetizálás képességük.
- Képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől.
- Kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás.
- Meg jelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában.
- Képesek előre látni tevékenységük eredményét, képesek időben előre gondolkodni.
- Kombinatív képességük kialakul.
- Képesek az észlelt jelenségek felidézésére.
- Az érzelemvezérelt megismerés mellett megjelenik a tudatosság. Megalapozódik a szándékos bevetés és felidézés képessége.
- A képszerű gondolkodás mellett megjelenik az elemi fogalmi szintű elvont gondolkodás.
- Képesek saját személyükkel kapcsolatos ismeretek, személyes adatok felidézésére.
- Kialakul a digitális eszközökhöz való pozitív viszony, megalapozódik a használatuk során elvárt kulturált viselkedés.

2.7. Az óvodai élet megszervezése

2.7.1. Csoportszervezés

- A csoporthoz tartozás érzését az érzelmi kötődést, a tájékozódást segítő: névvel, jellel látjuk el a csoportszobákat
- Programunk megvalósítható homogén és vegyes életkorú csoportszervezéssel is.
- Az óvodába jelentkező gyermekek csoportba sorolásának szempontjai:
 - életkor, nem
 - a gyermekek egyéni adottságaiban mutatkozó főbb eltérések
 - szülői igények (testvérek, barátok, ismerősök, bölcsődés társak együtt)
 - óvodapedagógusi beállítódások
 - az óvoda érdeke

2.7.2. A napirend kialakításának szempontjai

A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek szervezése óvodapedagógusi kompetencia,

megvalósítása a gondozást végző munkatársakkal együttműködve történik.

- Óvodai csoportok napirendjét és heti rendjét a csoportvezető óvodapedagógus páros alakítja ki a szorgalmi időszak (szeptember 1. – augusztus 31.) idejére, igazodva a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez.
- Óvodai életünk egész időtartamára lehetőséget biztosítunk az örömteli, közös elmélyült tevékenységekre.
- Gyermekek egyéni és életkori jellemzőinek, fejlettségének figyelembevétele.
- Elegendő idő, megfelelő körülmények biztosítása a testi szükségletek kielégítésére.
- Azonos élettérben lévő csoportok tevékenységrendszerének összehangolása.
- Elegendő idő biztosítása a gyermekeknek minden egyes, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységre; összefüggő szabad játéktevékenységre; mozgásra; levegőzésre.
- A gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5'–35') csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével szükséges megvalósítani.
- Szabad levegőn tartózkodás során az évszak, időjárás és a környezeti hatások figyelembevétele.

Napirend

Autonóm		Kötelező időszáv		Időtartama	A tevékenység megnevezése
Kezdetre	Vége	Kezdetre	Vége		
7:00	7:30	7:00	7:30	0:30	Ügyelet*
7:30	12:00	8:00	9:30	1:30	Folyamatos tízórai Étkezés, önkiszolgálás
		8:00	10:30	2:30	Játék Tanulási lehetőségek és párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek kihasználása – kezdeményezések; Csendes percek – hitéleti nevelés Mindennapos mozgás Egészségügyi szokások gyakorlása; Gyümölcs evés; Vízkinálás;
		10:30	12:00	1:30	Öltözködés Udvari játék, levegőzés, séta; Egészségügyi szokások gyakorlása
12:00	13:00	12:00	13:00	1:00	Ebéd Étkezés, önkiszolgálás Egészségügyi szokások gyakorlása; Fekvéshez készülés Mese
13:00	14:30	13:00	13:45	0:45	Ágynyugalom Alvás, pihenés mesével, altatóval;
		13:45	14:30	0:45	Csendes pihenő Folyamatos ébredés, az egyéni alvásigény figyelembe vételével
14:30	15:00	14:30	15:00		Folyamatos ébredés Öltözködés Ágyazás Mindennapos mozgás Egészségügyi szokások gyakorlás;
15:00	15:30	15:00	15:30	0:30	Üzsonna Étkezés, önkiszolgálás;
15:30	16:30	15:30	16:30		Játék Folyamatos játék tevékenység; Tanulási lehetőségek és párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek kihasználása – kezdeményezések; Folyamatos hazabocsátás
16:30	17:00	16:30	17:00	0:30	Ügyelet*

*Az ügyelet rendje az adott nevelési évben változhat.

2.7.3. Heti rend

A heti rend kialakításának szempontjai:

- a heti rendet az adott csoportban dolgozó óvónők döntenek el
- figyelembe vesszük a tornaterem/tornaszoba heti beosztását
- a heti rendben foglaltak rugalmasan értelmezzük, a gyermekek érdeklődése
- motivációja vagy a körülmények változása esetén felcserélhetjük
- a heti rend biztosítja a tervszerűséget és a folyamatosságot
- segíti a nyugalmat, rendszerességet, a szokásrendszer kialakítását
- figyelembe vesszük a tevékenységek időigényét, nehézségi fokát; a csoport összetételét; a főiskolai hallgatók képzési napját, feladatát

2.8. Az óvodai élet tevékenységformái

1. Játék
2. Verselés, mesélés
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
5. Mozgás
6. A külső világ tevékeny megismerése
7. Munka jellegű tevékenységek
8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
9. Hitre nevelés

2.8.1. Játék

Célok

- Az élményt nyújtó tevékenység által a személyiségfejlesztés megvalósítása.
- A szabad játék túlsúlyának és a folyamatosságnak az érvényesítése.
- A felszabadult, örömteli és elmélyült játékellet megteremtése.
- Legyen a játék az egyéni sajátosságok és a társas érintkezés szabályainak megtartása mellett az érzelmek, élmények kifejezésének egyik formája.
- A játéktevékenység során az önérvényesítő törekvések szocializált formában történő megjelenítése.
- Legyen a játék életmód, viselkedésmód.
- A gyermek szabad képzettársítása által legyen belülről indított és vezérelt a játéktevékenység.
- A gyermek elemi, pszichikus szükségleteinek kielégítése.
- Legyen a játék a fejlődési diszharmóniák és nehézségek kiküszöbölésének, a korrektív emocionális élmény nyújtásának színtere.
- Legyen vonzó a társas együtt létben folytatott játéktevékenység.
- Alapozódjon meg az a stabil értékrend, amely segíti a helyes arány kialakítását a választható

játéklehetőségeken belül (médiahatások, illetve társas együttjátás).

- Legyen a játék:
 - a mozgást fejlesztő tevékenység
 - a sokszínű én-élmény biztosítása
 - a fejlődési diszharmóniák és nehézségek kiküszöbölésének, a korrektív emocionális élmény nyújtásának színtere
- Nevelődjenek olyan játékkörnyezetben:
 - ahol kezdeményezők
 - önállóan tervezik, szervezik tevékenységeiket
 - önként szerepet vállalnak
 - játékra motiválnak

Feladatok

Elsődleges feladatunk az elmélyült szabad játék lehetőségének, folyamatosságának, feltételeinek, mindennapos biztosítása és a korszerű, színvonalas játékélet megteremtése.

- A szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása (derűs légkör, megfelelő hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőségek).
- A különböző játékformákhoz élményszerzési lehetőségek és a feltételek tudatos megteremtése.
- A játék kiemelt jelentőségének biztosítása (napirend, időbeosztás, játékos tevékenységszervezés).
- Az óvodapedagógus legyen valódi játszótársa a gyermeknek, jelenléte tegye lehetővé a gyermekek közti játékkapcsolatok kialakulását:
 - utánzó, mintakövető szerep
 - partner, bevonható játszótárs
 - játéksituációban szerepvállaló
 - segítő, kezdeményező, ötletadó társ.
- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakoztatását (indirekt irányítás felelőssége).
- A játékon keresztül a gyermekek élményforrásainak megismerése.
- A gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának támogatása, fejlesztése.
- A tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások kialakítása, saját és egymás testi épségének védelme.
- A gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek megteremtése (anyagok, eszközök, játékszerek).
- Udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése.
- Az akarati képességek (kudarctűrő képesség, frusztrációs tolerancia...) tudatos fejlesztésének megvalósítása.
- Játékorientált környezet biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása a játék

eszközeivel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet.
- Képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni.
- Képesek kitartóan, elmélyülten játszani a játékorientált környezetben adott feltételek között.
- Társas kapcsolatok alakítanak a gyermeki önkifejezés megvalósulása által.
- A játék során kialakult konfliktusok konstruktív megoldására törekszenek.
- Próbálkoznak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani.
- A játékban rejlő önkifejezés nyelvi eszköze („játék nyelve”) nagyban hozzájárul anyanyelvi fejlődésükhöz.
- Mozgásuk fejlődik, mozgásigényük részben kielégül.
- Konstruáló, építő játékban képesek a síkban ábrázolt alakzatokat térben megépíteni, összeszerkeszteni.
- Képesek megtervezni és elkészíteni elemekből tárgyakat, építményeket.
- Szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

2.8.2. Verselés, mesélés

Célok

- Magyar, népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotások megismerése, megkedvelése, melyek segítik a gyermek érzelmi – értelmi és erkölcsi fejlődésének megvalósulását.
- Legyen számukra örömforrás a mesehallgatás, a közös mondókázás, verselés
- A mese varázslatos népi elemei mozgósítsák fantáziájukat, képzeletüket, amelyek a gyermek külvilágra irányított megismerési törekvéseit segítik.
- A gyermek szemléletmódjának formálása, világképének kialakítása.
- Érzéki-érzelmi élménynyújtás a mondókák, dúdoló, versek ritmusán, a mozdulatok és a szavak egységén keresztül.
- A meséken keresztül a gyermek szorongásának visszaigazolása, feloldása és megoldási módok felkínálása.
- A mesék szemléletmódja és az ehhez társuló ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe által a gyermek ráébresztése a pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- Gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, fantáziájuk az irodalmi érték megalapozásán, a gyermekek gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül.
- Alakuljanak ki az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.
- Ismerkedjenek meg és használják a verbális kommunikációt kiegészítő, színesebbé tevő metakommunikációs jeleket.
- Önkifejezésük legyen fejlődésük belső mozgató rugója

Feladatok

Elsődleges feladatunk, a gyermekek életkori sajátosságaikhoz igazodóan *a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, klasszikus és kortárs művek által, a magyar gyermekköltészet alkotásain - játékos mozgással kapcsolt mondókák, dúdoló, a népi, dajkai hagyományok – keresztül* megvalósuló élménynyújtás. Az irodalmi élményen keresztül, az örömszerzés és gyönyörködtetés mellett a gyermek megismerési törekvéseinek a külvilágra irányítása, érzelmi- erkölcsi és nyelvi kompetenciáinak fejlesztése, és az olvasóvá nevelés megalapozása.

- Az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásán keresztül megvalósuló élmény-nyújtás.
- A belső képalkotás folyamatán keresztül az élményfeldolgozás megvalósítása.
- Az önkifejezés megvalósítása a saját vers- mesealkotás által.
- A gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel.
- A mindennapos mondókázás, verselés, mesélés nyugalmas színterének, szertartásainak, szimbólumainak megteremtése
- Kialakítja a megfelelő, nyugalmas színterét (mesesarok), annak szertartásait, szimbólumait, amely alkalmat ad a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.

- A gyermeki önkifejezéshez és az önkifejezés kombinálásához (vizuális, mozgás), életkorhoz igazodó, motiváló, esztétikus, változatos eszközöket biztosít.
- A gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kiaknázása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések támogatása.
- A multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása az irodalmi szemelvények kiválasztása által.
- A magyar gyermekköltészet alkotásain - játékos mozgással kapcsolt mondókák, dúdolók, a népi, dajkai hagyományok – keresztül, a mindennapi verselés mesélés megvalósítása.
- Az olvasóvá nevelés feltételeinek megteremtése.
- A dramatizálás és a bábjáték lehetőségeinek biztosítása.
- Az ágynyugalom előtti mesélés, verselés feltételeinek megteremtése.
- Az aktív és a passzív szókincs bővítése.
- A médiahatások ellensúlyozása.
- Nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve kiemelkedően fejlett gyermekek differenciált egyéni fejlesztése.
- A meséken keresztül a gyermek értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésének megvalósítása, a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatainak feltárása, lehetséges és megfelelő viselkedésformák közvetítése.
- Az óvodapedagógus előadásmódja élményszerű, használja a szép magyar nyelv kifejezéseit, ritmusát, szófordulatait, hangsúlyait, hangfestéseit, érzéseit,- gondolatait metakommunikációval is közvetíti a gyermek felé.

A tevékenység irodalmi anyaga:

- népi
 - népmesék,
 - népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok,
 - a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi,
- klasszikus,
- kortárs művek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Megszilárdulnak a mese,– vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Alakul kreatív, képszerű gondolkodásuk, melyek megjelenése belső igényből fakadóan természetessé válik.
- Különbséget tudnak tenni a valóság és a mese között.
- Szókincsükben, mondatalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete.
- Képessé válnak az irodalmi érték befogadására.
- Megismerkednek multikulturális irodalmi szemelvényekkel, népi és kortárs irodalmi alkotásokkal

- Képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel.
- Képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást.
- Képesek irodalmi művek tartalmát megjegyezni, és önállóan előadni.
- Örömmel vesznek részt a mesék feldolgozásában, előadásában (bábozás, dramatizálás)
- Nyelvi fejlettségük megalapozott, képessé válnak kommunikációs eszközök (verbális és metakommunikációs) alkalmazására,

2.8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célok

- Legyen számukra örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene.
- Alakuljon ki érdeklődésük a zenei tevékenységek iránt.
- Formálódjon zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk.
- Alapozódjon meg zenei anyanyelvük.
- Fejlődjön a gyermekek zenei képessége, kreativitása.
- Örökítsük át a szülőföld értékeit.
- A néphagyományok megismerése és továbbélésük segítése.
- A zene és a mozgás egységének megéreztetése.
- Fejlődjön önismeretük, önállóságuk, önfegyelmük, önkifejező képességük.
- Alakuljon a gyermekek téri tájékozódó képessége.

Feladatok

Elsődleges feladatunk az igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbeli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások megismerése, megismertetése által - örömteli, élményt-nyújtó, cselekvésre készítő zenei tevékenységen keresztül -, a zenei anyanyelv megalapozása, a zenei érdeklődés felkeltése, a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása, a gyermekek zenei képességének fejlesztése.

- A gyermekek ritmusérzékének, zenei hallásának, zenei emlékezetének fejlesztése, a zenei fogalom-párok megéreztetése, alkalmazása.
- Igényes zenei kultúrát képviselő, az életkornak és az érettségnek, az adott csoport képességszintjének megfelelő, örömteli ingereket, élményeket adó hallgatásra, cselekvésre készítő zenei tevékenységek biztosítása.

- A gyermekhang ápolása, védelme és megóvása.
- A szép, tiszta éneklésre szoktatás pentaton karakterű, 6 hangterjedelmű népi énekes játékok, illetve néhány komponált gyermekdal alkalmazásával.
- A zenei érdeklődés felkeltése az örömteli, együttes zenei tevékenység élményszerű megvalósítása által.
- A művészeti élményt nyújtó zenehallgatás által zenei ízlés és esztétikai fogékonyság fejlesztése.
- A multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása a zenehallgatáson keresztül.
- Néphagyományok megismertetése, továbbélésük elősegítése.
- A népi játékok életszerű, élményszerű közvetítése, a szülőföld értékeinek átörökítése (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek).
- A felnőtt minta spontán utánzása által az éneklés és a zenélés mindennapi tevékenységként történő megvalósulásának elősegítése.
- A különböző zenei tevékenységek feltételeinek biztosításával, a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységévé válik.
- A közösséghez tartozás és a közösségi magatartás erősítése a zenei tevékenységek által.
- Az énekes játékokon, mondókákon, rövid zenei szemelvényeken keresztül a gyermekek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának, alkotókészségének fejlesztése. (Szabad improvizálás, rögtönzés.)
- Zenei ízlésformálás, médiaártalmak kompenzálása.
- A tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások kialakítása, saját és egymás testi épségének védelme.
- Érzelmi intelligencia, empátia képességének fejlesztése a zenéhez kötődő komplex tevékenységek által.
- Érzékelés, észlelés fejlesztése sokszínű tapasztalással, hangok, zörejek, hangszerek, eszközök megismerésével.
- Mozgáskészség, koordináció alakítása változatos mozgásformák alkalmazásával.
- Helyes beszédleghzés, beszédtechnika és artikuláció fejlesztése énekléssel, mondókázással.
- Anyanyelvi nevelés, szókincs gazdagítása a magyar népi játékokban, dalokban, mondókákban megjelenő népies kifejezések megismerése által.
- Önismeretük, önállóságuk, önfegyelmük fejlesztése az egyéni képességek megismerésével a szerepvállalás és zenehallgatás során.

A tevékenység zenei anyaga:

Igényes zenei kultúrát képviselő

- népi gyermekdalok,
- dalos játékok,
- mondókák, ölbeli játékok,

- népdalok,
- kortárs művészeti alkotások
- pentaton karakterű, 6 hangterjedelmű népi énekes játékok, illetve
- néhány komponált gyermekdal
- nemzetiséghez tartozó gyermekek zenei kultúrájának néhány értékes szemelvénye
- népi játékok
- népzene.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen és örömmel vesznek részt a közös zenei tevékenységekben.
- Maguk is kezdeményeznek zenei tevékenységeket, a felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.
- Képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát visszaadni, különböző mozgásokkal, játékos utánzásokkal, tapssal, járással kifejezni csoportosan és egyénileg is.
- Ismerik a lassú – gyors fogalompár jelentését, tudják megszólaltatni, mozgással kifejezni a különböző zenei tevékenységformák végzésekor.
- Képesek a mondókák, dalok motívumhangsúlyait kifejezni, hangoztatni tapssal, járással, bemutatás után visszhangjáték formájában megismételni a különböző, szöveges 4 lüktetésnyi ritmusmotívumokat.
- Tudnak harmonikus, szép mozgással kifejezni, kíséni különböző mondókákat, dalokat, alakítsanak változatos térformákat az óvodapedagógus segítségével és önállóan is.
- Ismerik a magas – mély fogalom-pár jelentését, képesek az óvodapedagógus segítségével magasabb és mélyebb kezdőhanggal énekelni, egyszerű dallamfordulatok irányát kézmozgással kifejezni.
- Képesek eltérő hangerővel zenei tevékenységet végezni, különböző hangerővel mondókákat mondani, dalokat énekelni.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat.
- Képesek egyre hosszabb dallamú és szövegű, egyre nehezebb fordulatokat, játékokat tartalmazó dalokat elsajátítani.
- Tudnak bemutatás után visszhangjáték formájában megismételni a különböző szöveges 4 lüktetésnyi dallammotívumokat.
- A tanult dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján.
- Tudnak mondókát, dalt folyamatosan hangosan illetve magukban mondani, énekelni, képesek hallható jelre cserélgetni a kétféle módot, ezáltal alakul belső hallásuk.
- Kialakul zenei kreativitásuk.
- Képesek a zenei (többek között néhány nemzeti és multikulturális) szemelvény figyelmes

hallgatására

- Ismerik az ének, zene és énekes játék tevékenységeihez kapcsolódó szabályokat, magatartásformákat.
- Mozgásuk esztétikus, ritmust követő.
- Felismerik néhány hangszer hangját, maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum).

2.8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célok

- Váljanak örömforrássá az ábrázoló tevékenységek.
- Alakuljon ki és fejlődjön képi – plasztikus kifejezőkészségük, térbeli tájékozódó, komponáló és rendező képességük.
- Gazdagodjon tér-, forma-, szín, és anyag-képzetük.
- Gazdagodjon élmény- és fantáziaviláguk és ennek képi kifejezése.
- Fejlődjön képi gondolkodásuk, manuális képességeik.
- Váljon belső igényükké a vizuális tevékenység, a közlésvágy.
- Legyenek nyitottak, fogékonyak környezetük szépségeire.
- A tevékenység közben valósuljon meg az anyanyelvi nevelés, szókincs gazdagítása.
- Alapozódjon meg a művészeti alkotások értő szemlélésének képessége.

Feladatok

Elsődleges feladatunk az élmény- és fantáziavilágot gazdagító, a vizuális tapasztalatszerzést biztosító örömmel végzett vizuális tevékenységeken keresztül - változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használata által-, a gyermek belső képi világának gazdagításán keresztül az alkotás, kreatív önkifejezés iránti igény és az esztétikai élmények befogadására való nyitottság alakítása.

- A gyermeki vizuális tapasztalatszerzés és tevékenység feltételeinek biztosítása – az egész nap folyamán.
- A vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása.
- Élmény- és fantáziavilágot gazdagító lehetőségek, alkalmak biztosítása, a képi - plasztikus kifejezőmódjának gazdagítása.
- A gyermek belső képi világának gazdagítása az alkotások által.
- A vizuális tevékenységek örömének biztosítása.
- Az alkotás iránti igény megalapozása, a kreatív önkifejezés támogatása.
- A környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására nevelés.
- Változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése.
- A tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások kialakítása, saját és egymás testi épségének védelme.
- A vizuális kommunikáció mindennapokban használt elemeinek (piktogram, térkép, stb.)

megismertetése.

- Az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás.
- Az önkifejező készségek és képességek fejlesztése.
- Finommotorika fejlesztése.
- A grafomotoros készségek fejlesztése.
- A vizuális percepció fejlesztése.
- Síkban és térben való tájékozódás, komponálás és rendezés képességének fejlesztése.
- Vizuális kreativitás fejlesztése.
- A kreatív önkifejezés fejlesztése - multikulturális elemek használatával is.
- A népi kismesterségek lehetőség szerinti megismertetése, kipróbálása.
- A népművészet elemeinek megismertetése.
- Az ábrázolás különböző fajtái által (rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, építés, képalakítás), az esztétikus tárgyi környezet megismerése.
- A műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedésen keresztül a személyiségfejlesztés megvalósítása.
- Műalkotások megismertetése, a műalkotás-elemzés megalapozása.
- A médiahatások ellensúlyozása és pozitívumainak kihasználása.
- A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen történő bemutatása, a bemutatkozás lehetőségeinek felkutatása, megteremtése.
- A tehetséges gyermekek bátorítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Kialakul a képi – plasztikus kifejezőkészség.
- Képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására.
- Változatos technikákat ismernek és alkalmaznak.
- Képesek az alkotás örömeinek átélésére egyéni és csoportos formában.
- Képesek a vizuális önkifejezésre.
- A kreativitás megjelenik a vizuális tevékenységekben.
- Esztétikai fogékonyságuk megalapozódik.
- Értékkítéletük kialakul, véleményüket képesek megfogalmazni.
- Ismerik a vizuális kommunikáció mindennapokban használt elemeit.
- Életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk, (a) grafomotoros készségük.
- Kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.
- Biztonsággal használják a vizuális technikákhoz szükséges eszközöket.
- Kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások.

2.8.5. Mozgás

Célok

- Alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya.
- Szívesen és örömmel vegyenek részt szabad és kötött tevékenységekben.
- Igénnyé, majd szokássá válják a mindennapi mozgás.
- Testi képességek fejlődésének elősegítése.
- A mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának biztosítása.
- Alakuljanak ki a mozgásbeli jártasságok, készségek, képességek.
- Alakuljon ki az egészséges életmód szemlélete, a személyes higiénia iránti igény.
- Valósuljon meg a játékos mozgás szükségletének kielégítése.
- Valósuljon meg a mozgás preventív hatása.
- Alakuljon ki a veszélyhelyzetek elhárításának képessége.
- Fejlődjenek a testi-lelki, mentális egészség eléréséhez szükséges készségek, képességek
- Fejlődjön önismeretük, önállóságuk, önfegyelmük és önkifejezésük.

Feladatok

Elsődleges feladatunk a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó rendszeres egészségfejlesztő testmozgás által a gyermekek pszichomotoros – a mentális egészség eléréséhez szükséges - készségeinek, képességeinek kialakítása, formálása, fejlesztése.

- Harmonikus, szép mozgás kialakítása.
- A mindennapi mozgásos tevékenység és egészségfejlesztő testmozgás biztosítása minden gyermek számára -.
- Mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében illetve irányított mozgástevékenység során.
- Sokszínű, változatos és örömteli gyakorlási formákkal, játékokkal a természetes hely- és helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének elősegítése.
- A komplex testmozgások beépítése az óvoda egyéb tevékenységeibe
- A nagymozgások (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos körülmények között, változatos kézi szerek és különböző tomaszerek alkalmazásával való fejlesztése.
- A motorikus, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése és ezáltal a mozgás preventív hatásának biztosítása.
- A mozgáson keresztül az értelmi képességek fejlesztése.
- A testkép, testséma kialakítása.
- A személyi higiénia iránti igény felkeltése.
- Egyensúlyérzék és egyensúlyozó képesség fejlesztése.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Ízületi mozgékonyág, hajlékonyság fejlesztése.
- A mozgáskoordináció és a finommotorika fejlesztése.

- A különböző torna- és atlétikai vonatkozású főgyakorlatokhoz tartozó mozgásanyagok elsajátíttatása.
- A különböző futó-, fogó-, váltó- és versenyjátékok megismertetése.
- Az egészséges versenyszellem kialakítása.
- A kudarc- és stressztűrő képesség, a kitartás és a szabálytudat fejlesztése.
- A szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A biológiai fejlődéshez, a szervezet teherbíró, ellenálló, és alkalmazkodó képességének fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítása.
- A rendszeres mozgásos tevékenység, játék, feladat által a kondicionális képességek (erő, állóképesség) fejlesztésén keresztül a gyermeki szervezet teherbíró képességének, egészséges fejlődésének biztosítása.
- Az optimális terhelés biztosítása.
- A szükséges izomegyensúly kialakítása a helyes testtartáshoz, erősítve a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások kialakítása, saját és egymás testi épségének védelme.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten a mozgáshoz kapcsolódó szakkifejezések megismertetése.
- Önbizalom, mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása a sikerélmény megélésével, a helyi adottságok kihasználásával.
- A kooperatív mozgásos játékok széleskörű megvalósítása.
- A szabad levegő kihasználása a mozgásos tevékenységek szervezésénél, megvalósításánál.
- Helyes légzés, beszédleégzés alakulásának segítése mozgásos tevékenységek által.
- Lehetőség biztosítása, hogy minden gyermek megtalálja az adottságának, és képességének legmegfelelőbb játékos, mozgásos tevékenységet a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást.
- Téri helyzetekben tudnak tájékozódni, ismerik a téri irányokat, testképük, testsémájuk, testtudatuk, laterálisuk kialakul.
- Képesek irányítani mozgásukat és, mozgásemlékezetük kialakul.
- Kialakul a harmonikus, összerendezett mozgás.
- Megerősödik önfegyelmük, figyelmük, önismeretük, önbizalmuk, képesek a szabályok betartására.
- Kialakul az egészséges versenyszellemük.
- Kialakul kudarc-tűrő képességük.
- Testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek.

- Tudják, milyen a helyes testtartás.
- Képesek izmaik ellazítására.
- Értik a mozgással kapcsolatos szakkifejezéseket.
- Ismerik a kéziszereket, képesek azok használatára.
- Képesek a tornavonatkozású gyakorlatok végrehajtására. (Természetes támaszgyakorlatok, talajtorna gyakorlatok, függésgyakorlatok, szerugrások.)
- Képesek az atlétikai vonatkozású gyakorlatok végrehajtására. (Futások, ugrások, dobások, léglabdával végezhető gyakorlatok.)
- Tudnak futó-, fogó-, váltó- és versenyjátékokat játszani.
- Kialakul egészséges életmód szemléletük.

2.8.6. A külső világ tevékeny megismerése

Tartalma:

A környezet megismerése

Matematika tartalmú tapasztalatok

Célok

- Alakuljon ki a gyermekekben a pozitív viszony, harmonikus kapcsolat a külső világgal, a társadalmi és természeti környezettel.
- A külső világ felfedezése során olyan tapasztalatokhoz segíteni gyermekeket, melyek révén képessé válnak az életkoruknak megfelelő eligazodásra, tájékozódásra.
- A természet, az élet tisztelete, az élőlények iránti szeretet, kímélet megalapozása.
- A természeti, társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükséges magatartási formák, szokások kialakítása.
- Alapozódjon meg a környezeti értékek megőrzésének, védelmének képessége,
- A környezettel harmonikus együttélést biztosító, környezetre figyelő magatartásformák, szokások megalapozása.
- Alapozódjanak meg azok a környezetre figyelő magatartásformák és szokások, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják későbbi életvitelükben.
- Legyenek képesek a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái – mennyiségi-téri viszonyairól tapasztalatokat szerezni.
- Valósuljon meg a gyermekek testi, lelki és mentális egészségének védelme
- Alapozódjanak meg a környezeti és személyes higiénia iránti érzékenységük, a környezettudatos magatartás, és a fenntartható fejlődés érdekében.
- Alapozódjon meg logikus gondolkodásuk.
- Fogalmazzák meg a környezetről szerzett tapasztalataikat az adott beszédhelyzethez alkalmazkodva, az adott anyanyelvi szabályok betartásával.
- Érvényesüljön a baleset - megelőzés fontossága, veszélyelhárítás, veszélyhelyzetek elkerülése.

Feladatok

- A környezet és természet megismertetése, megszerettetése, és védelme.
- A környezettudatos magatartás és a környezetbarát életmód megalapozása, a fenntarthatóság szemléletének kialakítása. A szűkebb/tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet aktív megismeréséhez szükséges lehetőségek, alkalmak, eszközök és elegendő idő biztosítása.
- A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményének, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, felfedeztetése, megismertetése és védelmére nevelés.
- Lehetőleg a minden érzékszervre ható közvetlen tapasztalatszerzés kiegészítése szóbeli megerősítéssel.
- A tapasztalatszerzés biztosítása elsősorban a közvetlen környezetből.
- A tágabb környezetből származó ismeretek beépítése a mindennapi tevékenységbe.
- Tevékenykedtetés, ismeretszerzés biztosítása, a természeti környezet megismertetése tapasztalatszerzés által, a következő területeken:
 - az élő és élettelen természet, természetvédelem
 - emberek világa, emberi viszonyok, társadalmi környezet
 - az ember által alkotott mesterséges, technikai környezet, környezetvédelem
 - a környezet formai és mennyiségi viszonyai, matematikai tapasztalatok
- Az ismeretek rendszerezése, tudatos tervezési technikák alkalmazása (projektpedagógia, komplex kommunikációs fejlesztés)
- Mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felismertetése, felfedeztetése, az ítélőképesség fejlesztése, a tér-, sík- és mennyiség szemlélet alakítása, formálása.
- A rendszerezéshez szükséges képességek fejlesztése, a szükséges gondolkodásmódok adekvát fejlesztése (analizáló – szintetizáló, induktív – deduktív, konvergens – divergens).
- Részképességek fejlesztése, műveltség elsajátíttatása.
- A tapasztalatszerzéshez szükséges képességek fejlesztése.
- A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakozása.
- A matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- Esztétikus, rendezett, ingergazdag környezet biztosítása (élősarok/természetsarok).
- Az érzelmek, attitűdök tudatos formálása, az érzelmi, etikai, esztétikai töltés érvényesítése.
- A gyermek testi, lelki és mentális egészségének megóvása
- A mozgás preventív hatásának megvalósítása a friss levegőn történő tapasztalatszerzés során.
- A média pozitív hatásainak felhasználása, a negatív hatások ellensúlyozása.
- A tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások kialakítása, saját és egymás testi épségének védelme.
- A személyi és környezeti tisztaság iránti igény felkeltése, megerősítése.
- A környezettudatos magatartással és a környezet fenntarthatóságával történő megismertetés:
 - takarékoság

- fogyasztói szokások formálása
- szelektív hulladékgyűjtés
- környezetszennyezés megelőzése
- A környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- Az élet minden formájának megbecsülése, a természethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A testséma és térpercepció fejlesztése.
- A gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témáknak a figyelembevétele.
- A gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.
- Az ünnepek, évszakok változásai, a népi megfigyelések, a hagyományőrző jeles napok figyelembevétele lehetőség szerint.
- A külső és a belső környezet harmonikus egységének megláttatása.
- A tudatos természetszeretet és gondozás beépítése az óvodai élet egészébe.
- A baleset - megelőzés, a veszélyelhárítás, a veszélyhelyzetek elkerülése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesek a különbségek, a hasonlóságok, az azonosságok észlelésére a tapasztalt és észlelt benyomások alapján.
- Képesek a három és két kiterjedés megkülönböztetésére: test és sík.
- Képesek a téri tájékozódásra, értik az irányok síkban való alkalmazását
- Képesek a számosságok, egyes tér-, és síkformák felismerésére.
- Képesek egy tárgy jellemzésére tulajdonságai felsorolásával.
- Képesek a jelenségek globális szemléletére, ugyanakkor a részletek észrevételére.
- Kialakul az általánosítás és konkretizálás képessége.
- Képesek csoportosítani minőségi, mennyiségi tulajdonságok szerint.
- Képesek mennyiségi, minőségi összefüggések, viszonyok felismerésére, osztályba sorolására.
- Képesek ok-okozati viszonyok, időrendi sorrend felismerésére, eldöntésére, értelmezésére, kutatására.
- Képesek a szűkebb és tágabb környezetből szerzett ismereteik rendszerezésére.
- Ismeretekkel rendelkeznek az élő és élettelen természet, természetvédelem; az emberek világa, emberi viszonyok, társadalmi környezet; az ember által alkotott mesterséges, technikai környezet, környezetvédelem; a környezettudatos magatartás a környezet formai és mennyiségi viszonyai, matematikai tapasztalatok témaköreiből.
- A problémamegoldásban megjelennek a különböző gondolkodásmódok.
- Képesek egymásra figyelni, egymást végighallgatni.
- Képesek az együttműködésre.
- Képesek gondolataik, érzelmeik és a külső világból szerzett tapasztalataikat az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedően, érthetően megfogalmazni.

- Kialakul a normákhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás képessége.
- Kialakul a kitartás, feladattudat, feladattartás, a befejezésre törekvés, a megoldásra törekvés.
- Megjelenik az önellenőrzés képessége.
- Megjelenik az önálló és tudatos ismeretszerzés igénye.
- Kialakul a pozitív viszony környezetükhöz.
- Képesek az élet minden formájának megbecsülésére.
- Képesek szűkebb - tágabb környezetük tisztaságának, épségének megóvás
- Megalapozódik a környezettudatos magatartás és a környezetbarát életmód.
- Fogyasztói szokásaik formálódnak (energia, víz, újrahasznosítás)

2.8.7. Munka jellegű tevékenységek

Célok

- Legyen a munkatevékenység pozitív élmény, öröm forrása.
- Legyen a munka, a munka jellegű tevékenység a környezet megismerésének és a tapasztalatszerzésnek fontos lehetősége.
- Alakuljanak ki cselekvő tapasztalás útján a munkavégzéshez szükséges szokások, jártasságok és készségek.
- Legyen a munka a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A tevékenység által a közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony kialakulásának elősegítése, annak megóvására, védelmére nevelés megvalósítása.
- Legyenek képesek saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére.
- Alakuljanak személyiségalkotó képességeik munka általi fejlesztés révén. (Önállóság, felelősségérzet, kötelességtudat, kitartás)

Feladatok

Elsődleges feladatunk a sokoldalú cselekvő tapasztalatszerzést elősegítő, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenységek, munkaalkalmak által, olyan szokások, magatartásformák jártasságok és készségek kialakítása, fejlesztése, melyeken keresztül tovább gazdagodik a gyermek személyisége.

- A munka örömeinek megtapasztaltatása.
- A munkához való pozitív viszony kialakítása.
- A sokoldalú cselekvő tapasztalatszerzést elősegítő munkaalkalmak feltételeinek megteremtése.
- Az önként vállalt egyéni megbízatások és a csoportért végzett munka lehetőségének biztosítása.
- Az önálló munkavégzés lehetőségeinek biztosítása, az önállóság biztosítása minden olyan tevékenységben, amelyre egyéni és életkori sajátosságaik alapján képesek.
- Az óvodapedagógusnak és dajkának való segítség, a tapasztalatszerzésen alapuljon.
- A napirend, a csoportok szokásrendszere és a munkatevékenységek összehangolása.
- Önállóság, felelősségérzet, kitartás, alkalmazkodó-, együttműködő készség fokozása.
- Az óvodapedagógus, a dajka értékelése olyan konkrét, reális legyen, hogy az a gyermekekre saját magukhoz mérten fejlesztően hasson
- Környezettudatos magatartásra, környezetvédelemre nevelés.
- A beszéd- és kommunikációs készség fejlesztése.
- A munka eszközeinek, azok használatának, a munkavégzés legcélszerűbb fogásainak megismertetése, elsajátíttatása.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök, szokások, magatartásformák, jártasságok, készségek, képességek kialakítása, fejlesztése.
- A balesetvédelmi, higiéniai szabályok megismertetése, betartása, betarttatása, a baleset-megelőzést

szolgáló szokások kialakítása.

- A csoportszoba, a kiszolgálóhelységek tisztaságával, rendjével, óvásával, védeásával, helyreállításával kapcsolatos szokások kialakítása, a rendszeret iránti fogékonyság növelése.
- A megjelenő párhuzamos tevékenységekkel lehetőségeket teremtünk a gyermekek számára a munkajellegű tevékenységeik végzésére, vagy ilyen jellegű tapasztalataik alkalmazására.
- A tudatosság és a gyermekkel való együttműködés megvalósítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen, örömmel és kitartóan végeznek önként vállalt egyéni megbízatásokat, munka jellegű tevékenységeket.
- Képesek a munkatevékenységet cselekvések, tapasztalatok által megismerni.
- Kialakulnak a környezetük rendben tartásával, óvásával, védelmével kapcsolatos szokások.
- Az önkiszolgálást természetes teendőként látják el.
- Képesek a munkavégzés során együttműködni, alkalmazkodni.
- Megjelenik a felelősségtudat, kitartás.
- Kialakulóban van a megfelelő munkatempó, önállóság, önfegyelem a munkavégzés során.
- Képesek az egyszerűbb munkafolyamatok megszervezésére.
- Ismerik az egyes munkaeszközöket.
- Ismerik a munkaeszközök használatának módját, a legcélszerűbb munkafogásokat.
- Kialakulnak a munkavégzéshez szükséges szokások, jártasságok, készségek és képességek.
- Kialakulnak a munkavégzéssel kapcsolatos magatartásformák.
- Kialakulnak a tevékenység által megkívánt balesetmegelőző szokások, vigyáznak saját és egymás testi épségére.
- A munka jellegű tevékenységekben a kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmeik, képességeik az iskolai életre való felkészültségüket jelzik.
- Érzik, tudják, hogy tevékenységüknek van hatása környezetükre.
- Kialakul a munkához való pozitív viszony.
- Értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.
- Fejlődik beszédük, kommunikációs képességük.

2.8.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célok

- Alakuljon ki az ismeretszerzéshez, tanuláshoz, a tudás megszerzéséhez való pozitív viszony a pszichikus funkciók adaptivitásának növelésével.
- Szerezzenek olyan tanulási élményeket, amelyekben személyes, szociális és kognitív kompetenciáik fejlődnek.
- Legyenek képesek az előzetes tapasztalatokra, ismeretekre építve a tudás elmélyítésére,

gazdagítására.

- Valósuljon meg a képességfejlesztés, a gyermekek tapasztalatai bővüljenek, rendeződjenek.
- Alakuljon ki a képességek olyan rendszere, amely a spontán és a későbbi tudatos ismeretszerzést lehetővé teszi.
- Alakuljanak ki az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges attitűdök.
- Alapozódjanak meg olyan gondolkodási és viselkedési stratégiák, amelyek elősegítik a világban való eligazodást.

Feladatok

Elsődleges feladatunk olyan tanulást támogató környezet megteremtése, melyben megvalósul az élménnyé váló ismeret- és tapasztalatszerzés, a korszerű műveltség tartalmak közvetítése és kialakul a tanuláshoz való pozitív viszony, belső motiváció.

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása- a beszélő környezettel a helyes minta- és szabály közvetítésével.
- A folyamatos tanuláshoz szükséges új ismeretek és készségek elsajátítása, a meglévő, előzetes ismeretek, tapasztalatok, képességek további fejlesztése a korszerű művelség tartalmak közvetítésével
- Az érdeklődésre, kíváncsiságra, játékos cselekvő tevékenységre épülő, pozitív érzelmeket kiváltó és tapasztalati élménnyé váló ismeretszerzés biztosítása, elmélyítése; a mozgás előtérbe helyezése.
- A szervezett és spontán tanuláshoz szükséges támogató környezet megteremtése (élményt nyújtó tevékenységek közötti váltás lehetősége; gazdag tárgyi környezet; változatos helyszín; a tanulás szereplői; a tanulást segítők köre) valamennyi tevékenységi formában lehetőségek, feltételek biztosításával.
- A különböző képességek fejlesztéséhez a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének megteremtése, a kreativitás erősítése.
- Az egyes gyermekek egyéni szintjének figyelembevétele (adottság, vérmérséklet, érési és tanulási ütem), a képességfejlesztés személyre szabott stratégiáinak kidolgozása.
- Az énkép, önismeret, önértékelés megalapozása, fejlesztése a személyre szabott pozitív értékeléssel az óvodapedagógus és dajka által is.
- Azon feltételek biztosítása, melyek révén a tanulási tevékenységet a gyermekek örömmel és önként vállalják fel.
- A tapasztalat - és ismeretszerzés folyamatának irányításában a gyermekek önkéntelen figyelmére, kérdéseire, megjegyzéseire kell támaszkodni.
- A nyelvi-gondolati feldolgozás, verbális visszacsatolás lehetőségének biztosítása.
- Játékszituációkban szerepvállalás, azonosulás, beleélő képesség aktivizálódása a különböző helyzetekben; ebben a szerepben az ismeretek szabályozása, viselkedésszerű és beszéd-nyelv minták nyújtása, vélemények előhívása provokálása, akár fegyelmezés által is.
- A tevékenységekben megjelenik az öröm, a humor, az eseményekkel való együttélés.

- A szociális tanulás lehetőségeinek megteremtése.
- A tanulás lehetséges formáinak biztosítása:
 - az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés
 - a játékos cselekvéses tanulás
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - a gyakorlati problémamegoldás
- A gyermekek személyre szabott, pozitív, előremutató, fejlesztő értékeléssel történő segítése a tanulási tevékenység irányítása során.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek az önkéntelen, spontán tanulás mellett elmozdulnak a tudatos ismeretszerzés világába, a felfedező, cselekvéses tanulás által.
- Megjelenik az önellenőrzés, önismeret, önértékelés képessége.
- Megszilárdul a kognitív képességek alapelemeinek rendszere.
- Képesek tapasztalataik feldolgozására.
- Képesek a tudatos, koncentrált odafigyelésre.
- Kialakul a többféle megoldás keresésének igénye.
- Képesek az együttműködésre, konfliktusaikat sikeresen megoldják.
- Kialakulnak személyes, szociális és kognitív életkor-specifikus kompetenciáik.
- A sokoldalú tapasztalatszerzés és a kreativitás által elmélyül a megismerési vágy iránti igény.
- Kialakulnak a spontán és a szándékos tanuláshoz szükséges jártasságok, készségek, és megszilárdulnak az alapképességek, a pszichikus funkciók aktivitása megnő.
- A támogató környezet biztosítása során a gyermeki korszerű tudás megalapozódik.
- Képesek a tanulás során a verbális és nonverbális technikákat alkalmazni.

4.8.9. Hitre nevelés

Célok

- A katolikus értékek közvetítése mellett a hitre nevelés bevezetése

Feladatok

Elsődleges feladatunk a hitéle megalapozása.

- A családok és az egyházközösség kapcsolatának megalapozása.
- Beszélgetőkör/csendes percek beépítése a napirendbe.
- Az intézmény lelki vezetőjével való közös munka bevezetése a gyakorlatba

- A gyermekek megismertetése az atyákkal, a templommal.
- A templomban való helyes viselkedés szabályainak elsajátítása.
- A kereszttetéssel való megismerkedés.
- Pár soros imák, fohászok, vallásos énekek megjelenése a gyakorlatban

2.9. Hagyományok, ünnepek

A hagyományainkat, ünnepeinket az egyházi, világi és családi ünnepekre építjük. A közös rendezvényeken és intézményi szinten valósulnak meg. Nagy fontosságú Pedagógiai munkánk fontos eleme a hagyományok teremtése és ápolása. Törekszünk arra, hogy mind tartalmában, mind külsőségeiben maradandó élményt jelentsen mindenki számára. A hagyományainkon keresztül is megvalósul a közösségfejlesztés, a szülőkkel való együttműködés, és az intézményszintű kapcsolatok mélyítése.

Óvodai ünnepek, hagyományok, események rendje

- Szüreti vigalom és terményáldás
- Kecskemét napja
- Állatok világnapja
- Egészségnap
- Szent Erzsébet ünnepe
- Szent Miklós ünnepe
- Karácsony várása - Adventi gyertyagyújtás
- Alapítványi bál
- Farsang
- 1848/49-es forradalom és szabadságharc ünnepe
- Víz világnapja
- Húsvét
- Versmondó találkozók
- Dalnap
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Pünkösöd
- Kerti parti – Apák napja – Gyermeknap
- Egyéb események: kirándulások, sportversenyek, bábszínház látogatások, vendégművészek előadása, papírgyűjtés, szülők, nevelők közösségért végzett önkéntes munkája, egyéb családi rendezvények.
- A rendezvényekkel kapcsolatos részleteket az óvoda munkatervében határozzuk meg, ezen időpontok a csoportos faliújságon is olvashatók.
- A délelőtti megszervezett gyermekrendezvények általában a szülők számára zártak, kivételt

képezhetnek egyes csoportok rendezvényei

- Az ünnepek, hagyományok megszervezését a csoportos óvónők a szülők bevonásával végzik, a gyermekek életkorának, érzelmi beállítottságának megfelelően.
- Az előadások, kirándulások, stb. költségét a szülők biztosítják, ezek maximált költségéről évente a Szülői Szervezet első értekezletén határozzák. A döntésről a szülőket tájékoztatja. A költségek beszédésében a Szülői Szervezet tagjai vesznek részt.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számára egyéni állapotuk alapján biztosítjuk a rendezvényeken, kirándulásokon, stb. való részvételt. Maximálisan figyelembe vesszük a szülő, ill. szakember ez irányú javaslatát, szükség esetén bevonásukkal biztosítjuk a gyermek jelenlétét.

Célok:

- Legyenek képesek a gyermekek az ünnepek érzelmi ráhangolódásra, átélésre.
- Váljanak képessé az ünnepek megkülönböztetésére a hétköznapiaktól.
- Legyenek képesek felismerni az ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó jelképeket, szimbólumokat.
- Alakuljon ki a kötődés képessége.
- Fejlődjön a közösségi tudat.
- Legyenek képesek átélni az ajándékkészítés, az ajándékozás örömét.
- A hagyományok, ünnepek megélésén keresztül a közös élmények által az erkölcsi nevelés megalapozása.
- A családi, a katolikus és közösségi értékek közvetítése.

Feladatok:

- Az ünnep jellege által megkívánt hangulat, környezet és külsőségek biztosítása a gyermekekkel, felnőttekkel közösen.
- Az ünnepekkel kapcsolatos szokások kialakítása, elmélyítése.

2.10. Dokumentációs rendszer az óvodában – OVPED dokumentációs rendszer alapján

2.10.1. Mérés értékelés rendszere

A gyermekek egyéni készség- és képességfejlesztése érdekében a minőségfejlesztési rendszerben kidolgozott módszert, eljárást, és alapelveket alkalmazzuk.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációban a pedagógiai fejlesztőmunka tervezését, elemzését, a gyermekek egyéni megfigyeléseit, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárásokat, a fejlesztési tervet írásban rögzítjük.

Az egyéni képességfejlesztés megvalósítására az óvodai élet minden területén van alkalom: a fejlesztő pedagógiai attitűdnek mindenhol érvényesülnie kell. Mindez korszerű szemléletet, magas fokú szakmai felkészültséget is kíván a pedagógustól, hiszen minden óvodapedagógus tudja, hogy a gyermek optimális fejlődése érdekében a fejlesztési irányok pontos, szakszerű meghatározására szükség van. Tudnunk kell, hogy mely területen, milyen módszerekkel, eszközökkel, eljárásokkal valósíthatja meg a gyermek számára, az önmagához mért fejlődési optimumot. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok folyamatos nyomon-követése, a mérések, megfigyelések regisztrálása, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése, elemzése értékelése és a további fejlesztési irányok meghatározása.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk.

2.10.1.1. A gyermek mérése, értékelése, nyomonkövetése

A gyermekek fejlődésének mérésénél, értékelésénél elveink:

- A gyermek teljesítményt standard alapján mérjük.
- **Az egyéni fejlesztés tervét egyénre szabottan, önmagához mérten készítjük el.**
- Az ellenőrzés, mérés, értékelés minden gyerekre kiterjedő, rendszeres és folyamatos.
- Preferáljuk a megfigyelés alapján történő mérési módszereket (puha mérés).
- Az értékelés a pozitívumokra támaszkodva, azok kiemelésével történik.
- Az egyén értékelésében a terápia megnevezésével jelennek meg a fejlesztendő területek, (mit és mivel).
- A csoport értékelésében számszerű adatok szerepelnek (%).
- A Fejlődési Napló tartalmáról a szülőt fogadó órán tájékoztatjuk.

Cél:

A gyermek fejlettségének, fejlődésének regisztrálása, a fejlesztési irányok meghatározása, a fejlődés nyomon követése, értékelése.

- a gyermekek megismerése
- megfigyelések és mérések alapján a fejlődési irányok megalapozott, szakszerű meghatározása
- állandó, folyamatos odafigyelés minden gyermekre minden területen
- a személyiség egyénre szabott kibontakozásának megvalósítása

- tehetséggondozás és a felzárkóztatás tudatos, korszerű megvalósítása
- a gyermekek felkészítése a következő életszakaszba lépéshez

Feladat:

- A gyermek fejlettségi szintjének megismerése az intézményi szinten kialakított rend szerint (megfigyelés, mérés).
- A fejlettségi szint rögzítése (regisztrációs lap).
- A megismerésén, megfigyelésén és mérésén keresztül a gyermek erősségeinek és a fejlesztés irányának szakszerű és megalapozott meghatározása;
- A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva a fejlesztés lépéseinek megtervezése.
- A fejlődés nyomon-követése, rögzítése, értékelése.
- A külső szakember iránti igényt rögzítése és az ehhez szükséges nyomtatvány kitöltése és az elkészült szakvélemények a gyermek egyéni Fejlődési Naplójába történő elhelyezése.
- A gyermek fejlődését nyomon-követő dokumentáció alapján a szülő rendszeres tájékoztatása.

2.10.1.2. A csoport előrehaladásának mérése, értékelése, nyomonkövetése

Cél

- Az Országos Alapprogram és a Pedagógiai Program értékeken és célokon nyugvó követelményeknek való megfelelés szintjének vizsgálata.
- Megfelelés a jogszabályoknak, az intézményi alapértékeknek és az intézményben folyó nevelőmunka tartalmának és jellegének.
- Az egyéni mérési eredmények összesítése után a csoport fejlettségi szintjének, előrehaladásának meghatározása.
- A csoport előrehaladásának értékelésével az óvodapedagógusok munkájának – „hozzáadott pedagógiai értékének” meghatározása.
- a tehetséggondozás és a felzárkóztatás tudatos, korszerű megvalósítása
- A nevelési folyamat tervezése és nyomon-követése, mely a csoportok szokás- és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése alapján történik.
- A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján a fejlesztés tervezése, megvalósítása, értékelése.
- Hatékony pedagógiai munka megvalósítása.

Feladat:

- a gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyelések, mérések rögzítése az intézményi szinten kialakított egységes dokumentációban (gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció), (%) -ban is kifejezve;
- a megfigyelés, mérés eredményeire építve féléves Nevelési- és Fejlesztési terv készítése;

- szükség esetén Szakértői vélemény iránti kérelem benyújtása;
- Félévkor a Nevelési – Fejlesztési terv értékelése: elért eredmények, további fejlesztési feladatok meghatározása.

2.11. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Közös célok:

- Legyenek igényesek környezetükre.
- Alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben.
- Alakuljon ki a kötődés képessége.
- Legyenek képesek önmaguk megismerésére, elfogadására.
- Az egészséges személyiség optimális fejlődésének támogatása.
- Erősítsük együttműködésünket a speciális szakemberekkel.
- Legyenek képesek egyéni sajátosságaik mértékében alkalmazkodni a közösséghez, és szokásaihoz.
- Szocializációt segítő képességeik kompenzálódjanak.
- A családok megsegítése az kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elfogadásában.
- Alakuljon ki a korszerű módszerek alkalmazásán keresztül a digitális eszközök iránti pozitív viszonyulás.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára kiemelten fontos az egyéni bánásmód és a differenciálás megvalósítása.

Elsődleges feladatunk a gyermek megismerése, egyéni sajátosságainak feltérképezése. Az egyéni bánásmód alkalmazásával és a differenciált nevelés megvalósításával minden gyermek számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy önmagához képest fejlődjön. Így a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára is adott a lehetőség a felzárkózásra, hátrányaik kompenzálására, tehetségük kibontakoztatására. A tevékenységek tervezésekor és megvalósításakor erre kiemelten figyelni kell.

A differenciálás feltétele a gyermek egyéni jellemzőinek megismerése (képesség, előzetes ismeretek, motiváltság, munkavégzés, együttműködés képessége, szociális háttér, társas helyzet).

Ez a differenciálás alapja, ehhez választjuk meg a szervezeti keretet, formát, stratégiát, szervezési módot, módszert, feladatot és az eszközt.

A differenciálás alkalmazott formái, lehetőségei:

- Önként vállalt vagy egyéni munka
- Csoport- és páros munka
- Egyénre szabott módszer-választás
- Differenciált taneszköz használat
- Differenciált motiválás
- Differenciált feladatok

- Differenciált értékelés
- Az öndifferenciálás lehetőségének biztosítása

A gyermekeket megfigyeljük, felmérjük, fejlesztjük az óvodai élet különböző tevékenységeiben. A hátrányokkal érkező gyermekek számára több időt, alkalmat biztosítunk a felzárkózásra, gyakorlásra. Az elvárt követelményeket egyéni és életkori sajátosságaik figyelembe vételével határozzuk meg. Szükség esetén szakemberek segítségét is igénybe vesszük, alkalmat teremtünk a velük való konzultációra. A fejlesztés során építünk a személyünkhöz fűződő pozitív kapcsolatra, a közösség támogató erejére.

A kiemelkedő képességű gyermekeinket versenyhelyzetbe hozzuk, támogatjuk képességeik kibontakoztatását: mese- és versmondó verseny, éneklő verseny, rajzpályázatok, logikai játék, sakk, ügyességi és sportversenyek. Szükség esetén szakemberek segítségét is igénybe vesszük a tehetségek további kibontakoztatásához. Nevelőtestületünkben a tehetséges gyermekek fejlődésének támogatásához részt vállalunk az innovatív lehetőségek felkutatásában, alkalmazásában. A tehetségígéretes gyermekek szülei számára szükség esetén segítséget nyújtunk a gyermek családban történő tehetséggondozásához.

2.11.1.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

2.11.1.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Célok:

- Valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képesség területeinek fejlesztése.
- Váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük.
- Feleljenek meg - a felzárkóztatás segítségével - a köznevelési intézményben folyó pedagógiai munka következő szakaszának.
- Jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális. fejlesztéshez, a számukra megfelelő területen (dokumentumok fejezet).
- Túlterhelés elkerülése a nevelés – fejlesztés a sajátos nevelési igényű gyermeknél.

Feladatok:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek irányelveink és az alapprogramba foglaltak összehangolása.
- A szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása.
- A kíváncsi viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI - s gyermekek kapcsolataiban.
- Az intézményben dolgozók pozitív attitűdjének, modell értékű szerepének alakítása.
- Konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, egyéb szakszolgálatokkal (team munka)
- Együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében.
- Korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása.

(projekt-módszer, drámapedagógia)

- Az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán.
- A differenciálás elsődlegességének biztosítása.
- Elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez
- Rugalmas idő-intervallum alkalmazása.
- Legyen a gyermek a csoport aktív tagja.
- Erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében.
- Emeljük ki, és támogassuk pozitív tulajdonságait és tehetségét.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- Fejlettsége eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet.
- Rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek.
- Biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz.
- Elfogadják önmagukat és egymást.
- Lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek.
- Képesek az alkalmazkodásra.
- Eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

2.11.1.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Célok:

- A fejlesztés során valósuljon meg a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja - az óvodapedagógus közreműködésével - a pedagógiai kompetencia határokra belül.
- Ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok:

- Valósuljon meg a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével.
- Ismerjen meg olyan technikákat és módszereket, amelyek képességeiket figyelembe véve segítik a mentálhigiénés fejlesztését.
- A szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- A kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTM-es gyermekek kapcsolataiban.
- Konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, egyéb szakszolgálatokkal (team

munka).

- Együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében.
- Korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia).
- Az egyéni bánásmód alkalmazásának jelenléte az egész nap folyamán.
- A differenciálás elsődlegességének biztosítása.
- Az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása.
- Rugalmas idő-intervallum alkalmazása.
- Erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében.
- A gyermek pozitív tulajdonságainak és tehetségének támogatása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet.
- Rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek.
- Biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz.
- Elfogadják önmagukat és egymást.
- Lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek.
- Képesek az alkalmazkodásra.
- Eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

2.11.2. Kiemelten tehetséges gyermek

Célok:

- Legyenek képesek élni tehetségükkel.
- A tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerés.

Feladatok:

- Ingergazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása.
- Az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése.
- Fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása.
- Egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása
- Óvó – védő, személyiségfejlesztő funkció megerősítése.
- Megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása.
- A gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetencia-határokon belül.
- Hangsúlyozott együttműködés a családokkal, körültekintő pedagógiai tapintattal.

- A beilleszkedés segítése.
- Változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére.
- Sokszínű játékforma felkínálása.
- Adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása.
- A kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával.
- A családok segítése, tájékoztatása.
- Gyenge oldal erősítése.
- A megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük.
- Képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására.
- Képesek az együttműködésre.
- Erősödik önbizalmuk.
- Megalapozódik önmaguk megismerése, lehetőségeik és korlátaik megismerése.
- Kimagasló képességterületén többlettudással rendelkezik.
- Kreativitása fejlett.
- Tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni.
- Kiemelkedő képessége, spontaneitása, humorérzéke megjelenik szerepjátékában.
- Tevékenységeiben figyelmes, meglátja az összefüggést, vizsgál, megfigyel, keres, kérdez, átlát, megjósol.
- Önállóan, elmélyülten tevékenykedik, szorgalmas, gondolkodó, tervez, érvel.
- Társai által elismert
- Szabályszerűséget észrevesz, elméletet gyárt.
- Segítőképz, önként bemutat, bátorít, tanácsot ad, megmagyaráz.

2.11.2.1. Bocsok Tehetségpont

Óvodánk tehetségpont

Nemzeti Tehetségsegítő Tanács illetékes szakmai bizottsága a Tehetségpont működési kérelmünket elfogadta. A szakmai bizottság 2016-ban kiállított dokumentuma alapján „Regisztrált Tehetségpont” vagyunk, jogosultak vagyunk használni a „Regisztrált Tehetségpont” megjelölést és a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács által a Tehetségpontok részére készített logót.

A tehetségek felismerése, valamint a tehetségek fejlesztése óvodánk pedagógiai programjában kiemelten kezelt terület.

A 3-7 éves korú tehetséges gyermekek felismerésében, fejlesztésében és tehetséggondozásában tevékenykedünk. Több tehetségterületre fókuszálunk:

- beszéd- és nyelvi készségek

- mozgás
- ének, zene
- vizuális képességek
- konstruáló képesség

A tehetségazonosítási módszerek megválogatása kulcsszerepet játszik abban, hogy eredményeink adekvátan tegyék lehetővé minél több gyermek tehetségének kibontakoztatását, fejlesztését.

A tehetséggondozás az alapellátáson túl is megvalósul óvodánkban. Pályázatokon veszünk részt, projekt és témaheteket szervezünk, tehetséggondozó szakköröket működtetünk. Sikeresen szerepelünk városi rendezvényeken, versenyeken:

- versmondó találkozó
- bábtalálkozón való részvétel
- rajz-kiállításokra pályamunkákat küldünk
- torna-versenyeken veszünk részt

Eredményesen működtetjük a Tehetség munkaközösséget, a tehetséggondozás területén elhivatott pedagógusok tevékenységét. Nevelőtestületünk tagjai az adódó továbbképzési lehetőségeket igyekeznek kihasználni, keresik a tehetséggondozásban megjelenő innovatív lehetőségeket, pályázati kiírásokat.

Tevékenységi körök

- TEHETSÉGAZONOSÍTÁS

A tehetségazonosítás célja óvodánkban, hogy a tehetséges gyermekek számára tehetséggondozó programokat szervezzünk és azokat eredményesen megvalósítsuk. A tehetségazonosítás módját és formáját a tehetségterület alapján dolgozzuk ki.

- TEHETSÉGGONDOZÁS

Fontosnak tartjuk, hogy olyan programok keretében valósítsuk meg a tehetséggondozást, melyek nemcsak a tehetséges gyermekek számára nyújtanak élményt, hanem lehetőséget adnak az óvodánkba járó gyermekek számára is az érzelmi- értelmi gazdagodásra. A tapasztalatok és ismeretek beépítését a pedagógiai munkába, minden itt dolgozó pedagógus támogatja.

A nevelési év során kiemelt hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tehetséges gyermekek munkáit nyilvánossá tegyük társaiknak, nevelőiknek, szüleiknek és a „külsős” érdeklődőknek is.

- TEHETSÉG TANÁCSADÁS

A nevelési év során segítséget nyújtunk a tehetséges gyermekek szüleinek és a velük foglalkozó pedagógusoknak egyéni beszélgetés, csoportos találkozás formájában.

2.11.3. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint

Célok

- Valósuljon meg a HH - s és a HHH- s gyermekek rendszeres óvodába járása
- Csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma
- Legyen arányos a HH- s és a HHH- s gyermekek csoportokban történő elhelyezése
- Legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás
- Erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal
- Valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése, a tehetséges gyermekek kiszűrése
- Fejlesztésüket egyéni fejlesztési terv alapján végezzük
- Valósuljon meg a szülők rendszeres tájékoztatása gyermekük fejlődésének értékeléséről
- Valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése
- Kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat
- Rendelkezzenek a gyermekek óvodáskor végére az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességekkel, készségekkel
- Tudatosan készítsük elő az iskolába lépés megkönnyítését
- Valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával
- Valósuljon meg a gyermekek testi fejlődésének nyomon követése

Feladatok

- A gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé
- A gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás
- Rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal
- Az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH - s és HHH - s gyermekek csoportba sorolásánál
- A szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről
- Háromhavonta tájékoztatjuk a szülőket a gyermekük fejlődéséről
- A szülők, családok életvezetési, nevelési gondjainak segítése
- Az óvodai rendezvényeken, azok megszervezésében részt vesznek.
- Hangsúlyozott együttműködés a családokkal, körültekintő pedagógiai tapintattal.
- A beilleszkedés segítése.
- Együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel.
- Az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése
- A HH- s és HHH- s gyermekek tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztése
- Kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést
- Korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása
- Az egyéni bánásmód alkalmazásának jelenléte az egész nap folyamán
- A differenciálás elsődlegességének biztosítása
- Kiemeljük, és támogatjuk a gyermek pozitív tulajdonságait és tehetségét

- Kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése
- Az óvoda- iskola átmenet megkönnyítése
- Az iskolai életre való tudatos ráhangolás
- Az iskolaválasztás segítése a képességek figyelembevételével
- Testi képességeik optimálisan fejlődjenek
- Megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A HH- s és HHH - s gyermekek rendszeresen járnak óvodába
- Szociális hátrányaik csökkennek
- Kommunikációs képességeik fejlődnek
- Az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra
- Hátrányaik kompenzálódnak, tehetségük kibontakozik
- Biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz
- Elfogadják önmagukat és egymást
- Aktív tagjai a gyermekközösségnek
- Képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre
- Egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére

2.12. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem, a gyermekvédelmi munka, minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

Programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az intézményünkbe kerülő gyermekekkel, családokkal való törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a prevencióra való törekvés.

Céljaink:

A gyermekvédelmi tevékenységünk célja a gyermekjólétnek, azaz a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, személyi, vagyoni és egyéb jogainak biztosítása mellett

- az esélyegyenlőség biztosítása a gyermekek mindenkifelett álló érdekének figyelembevételével.
- a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek helyzetének korai felismerése a preventív gyermekvédelem keretében.
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzet kialakulásának megakadályozására törekvés,
- a tartósan hátrányos helyzetbe kerülés esélyének csökkentése.
- annak megakadályozása, hogy hátrányos helyzetűből ne váljék veszélyeztetetté a gyermek.
- minden gyermek számára biztosítani, elősegíteni azt az optimális fejlődést, mely által egyéni készségei, képességei kibontakozása mellett képes lesz az iskola megkezdésére.
- a rászoruló családok helyzetéhez, szükségleteihez igazodó segítségnyújtás az alapvető szülői kötelezettségeik megtartásához.
- a gyermekvédelmi munkát segítő intézményekkel olyan együttműködő kapcsolat kialakítása, ápolása, mely a gyermek és az őket nevelő család számára biztos alapot nyújt problémáik korszerű, gondos és megnyugtató megoldásában.

Feladataink:

- A gyermek és az őt nevelő család problémáinak korai felismerése.
- A gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásoló, akadályozó problémák, okok feltárása, megismerése.
- Nyilvántartás, statisztika készítése a feltárt problémák, okok megismerése után.
- A megfelelő segítő módok kiválasztása, alkalmazása.
- Segítségnyújtás a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között - ehhez intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása -.
- Az óvodai gyermekvédelem folyamatában a prevenció és a speciális prevenció megvalósítása.
- Az esélyegyenlőség, és tehetséggondozás folyamatos biztosítása.
- A gyermek személyiségfejlesztésére egyéni ütemterv készítése /hátrányok csökkentése, a felzárkóztatás, tehetséggondozás céljából/
- Szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás.
- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- A szülők tájékoztatása a segítő szolgáltatások lehetőségéről.
- Szociális ellátások lehetőségének számbavétele/étkezési segély, egyéb segélyek.

- A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.
- A gyermekek, szülők és dolgozók körében a „másság” elfogadtatása.
- Olyan befogadó környezet megteremtése, mely elősegíti a kialakult előítéletek lebontását, és hozzájárul az újabb előítéletek kialakulásának megelőzéséhez.
- Intézményen belül szociális szolgáltatások megszervezése.
- A gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos, rendszeres ápolása.
- Segítő külső szervezetekkel, szakemberekkel, az eddig kialakított aktív együttműködés, kapcsolattartás folytatása.
- Szükség esetén írásos jelzés a Gyermekjóléti Szolgálatához, Gyámhivatalhoz, Nevelési Tanácsadó, jegyző bevonása a probléma megoldásában.

A gyermekvédelem minden óvodapedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A szociális eredetű pedagógiai problémák feltárása, megismerése és azok megnyugtató, eredményes megoldása.
- Segítségnyújtás az erőforrások feltárásában /gyermekeknek, családoknak, óvodapedagógusoknak/.
- Gyermekvédelmi munkaterv készítése a nevelési évre.
- Gyermekvédelmi beszámoló készítése a megtett intézkedésekről, változásokról, eredményekről.
- Továbbképzésen, egyéb gyermekvédelmi rendezvényeken való részvétel.
- A gyermekvédelmi munkában partneri együttműködés az óvodapedagógusokkal.
- Óvodapedagógusok tájékoztatása a gyermekvédelmet érintő jogszabályok, rendeletek változásáról, a továbbképzésen megismert új információkról.
- Az óvodapedagógusok prevenciós munkájának támogatása, figyelemmel kísérése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának figyelemmel kísérése és segítése
- A szociális és a pedagógiai tevékenységek koordinálása.
- A szülői közösség tájékoztatása az óvoda gyermekvédelmi tevékenységéről.
- A szülők tájékoztatása a segítő, támogató lehetőségekről, jogokról, kötelességekről;
- A szülők által jól látható helyen a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények és segítőszolgálatok címének, telefonos elérhetőségének közzététele.
- A szociális, a nevelő–fejlesztő, az egészségügyi, szociálpolitikai, jogi érdekérvényesítő, valamint a gyermekjóléti- és védelmi szolgáltatások igénybevétele érdekében, szükség esetén, érdekvéleményt lát el.
- Szülők tájékoztatása a személyes fogadóóráról.
- A veszélyeztetett gyermeknél a veszélyeztető okok feltárása érdekében /a gyermek óvodapedagógusával/ családlátogatás kezdeményezése a gyermek környezetének megismerése céljából;
- A veszélyeztetett helyzetben élő gyermekek rendszeres látogatása a csoportos óvodapedagógussal és a változások folyamatos nyomonkövetése.

- A gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén, az óvodavezetőn keresztül, rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás iránti eljárás kezdeményezése.
- Az 5 éves korú gyermekek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése, az indokolatlan hiányzás feltárása. Problémás esetekben jelzés és eljárás kezdeményezése a megfelelő szakhatóság felé.
- Szükség esetén írásos jelzés a Gyermekjóléti Szolgálathoz, Gyámhivatalhoz, Nevelési Tanácsadó, jegyző bevonása a probléma megoldásában.
- Partneri, együttműködésen alapuló kapcsolat kialakítása és kapcsolattartás a Családsegítő-, a Gyermekjóléti Szakszolgálattal, a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, Gyámügyi Hivatallal, Kisebbségi Önkormányzattal, védőnőkkel.
- A gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén az intézmény vezetőjén keresztül a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése.
- A Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére esetmegbeszéléseken való részvétel;
- A jogszabályok változásának figyelemmel kísérése.
- A gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekről nyilvántartás készítése.
- Felmérés készítése a gyermekek családi helyzetéről.
- Munkájáról folyamatosan tájékoztatja az igazgatót.

2.13. Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Óvodánk nyitott minden olyan család számára, akik elfogadják intézményünk világnézeti elköteleződését.

Minden év elején feltérképezzük a szociális hátrányokkal küzdő gyermekeket, igyekszünk megismerni problémáikat. A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek az óvodában:

- Az eltérő szociális helyzetből adódó hátrányok enyhítése
- A gyermek és a család körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos követése
- A feltárjuk hátrányos helyzetének okait, stratégiát dolgozunk ki az egyéni megsegítésre
- Beilleszkedésüket egyéni szükségleteiket figyelembe véve segítjük
- Segítséget nyújtunk az eredményes óvodai szocializációjához.
- Tájékoztatjuk a szociális juttatások lehetőségeiről szóban és írásban, szülői értekezleten, fogadóórákon.
- Közös rendezvények, délutánok szervezése szülők számára
- Tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése
- Beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása
- Szülői közösségek és alapítványok olyan irányú tevékenysége, amely a rászorulókat segíti.
- Szülőkkel való kölcsönös kommunikáció ellenőrzése.
- Természetben nyújtott segítség
- Szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára.
- Pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok
- Gyermekvédelmi felelőssel való folyamatos konzultáció
- Megfelelő külső szakemberhez irányítás
- Délutáni külön tevékenységek, sportolási lehetőségek működtetése igény és érdeklődés alapján
- Kapcsolatteremtés és tartás formái:
 - a csoport felkészítése a kapcsolatfelvételre
 - kapcsolatfelvétel motiválása játékkal
 - kapcsolattartás megbízásokon keresztül
- A gyermek szociális kompetenciájának folyamatos fejlesztése
- Életkori, egyéni sajátosságok, illetve eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a tanulási zavarok kiszűrése, megelőzése, korrekciója
- Bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel
- Fejlesztést segítő eszközök beszerzése
- Fejlesztő eszközök kölcsönzésének biztosítása
- A kooperatív, differenciált tanulásszervezéshez szükséges feltételeket kialakítjuk.

- Tehetséges gyermekekkel való egyéni foglalkozás
- Tanulást segítő módszerek alkalmazása
- Felzárkóztató jellegű egyéni foglalkozások szervezése
- Megállapítjuk, hogy a gyermek képességeinek kibontakozását mi akadályozza elsődlegesen
- Meghatározzuk a lemaradás mértékét, minőségét, és a fejlődés lehetséges útját
- Konfliktusmegoldó technikák alkalmazása
- Verbális kapcsolatfelvétel kiemelt kezelése

2.14. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében, a beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése,)
- A nevelésbe történő bekapcsolódás feltételei, ha nem teljesülnek, feltárjuk az okokat, az intézmény által alkalmazható eszközökkel orvosoljuk, esetleg más szerv, intézmény segítségét, közreműködést kérjük.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése
 - óvodai dolgozók felkészültsége
 - a továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést – oktatást preferáló képzéseket helyezünk előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük)
 - belső kommunikáció javítása
 - pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű konfliktuskezelési technikák alkalmazásával
- Törvényi támogatások biztosítása:
 - integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását)
 - az igazolatlan hiányzások minimalizálása
 - a szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása
- Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük:
 - egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések
 - anyagi támogatás biztosítása (étkezési, alapítványi, pályázati)
 - felvételi kérelmek elbírálása
 - a nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetésekor a nevelés követelményeinek megállapítása, követelménytámasztás
- Az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása, igénybevétele.
- Gyermekevédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség

- esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése.
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés.
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:
 - gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
 - védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
 - szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
 - civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

Óvoda-iskola átmenet támogatása:

- iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása
- az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (esetleg DIFER mérés 5 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok)
- a gyerekek fejlődésének utánkövetése legalább az általános iskola első évében
- *Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés:*
 - együttműködő, kölcsönös és konstruktív kapcsolat kialakítása minden szülővel /személyes, online, infokommunikációs/
 - a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával
 - rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon
 - egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése.
- Partnerközpontú működés, szülői igények, vélemények figyelembevétele.

2.15. Egészségnevelési programunk az óvodában, egészségnevelési és környezeti nevelési elveink

2.15.1. Egészségnevelési programunk

Az alábbi fejezetekben található:

- „Az egészséges életmód alakítása” – fő feladat
- „Mozgás” tevékenységforma
- „A külső világ tevékeny megismerése” tevékenységforma
- „Hagyományok, ünnepek az óvodában”
- „Kapcsolatok”

Mindezen területek egészségneveléssel kapcsolatos gondolatait, tevékenységeit komplexen, egy-
séges szemléletmóddal alkalmazzuk, s így alakítjuk ki óvodánk egészségfejlesztési programját.

2.15.2. Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink

- A gyermek mindennekfelett álló érdekének érvényesülése
- Az egyéni szükségletek kielégítése
- Alapvető emberi szükségletek tiszteletben tartása
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Emberi jogok tiszteletben tartása
- Biológiai és társadalmi sokféleség figyelembe vétele
- „Az ökológiai lábnyom – az emberi cselekedet nyomot hagy a természetben”
- Testi – lelki, szociális jólét elsődlegessége
- Egészségtudatos szemléletmód érvényesülése
- Az egészséges életmód szemlélete
- Preventív szemléletmód alkalmazása
- Az élet és az egészség, mint alapvető emberi érték
- Az egészségnevelés prioritása
- Mozgásigény kielégítésének fontossága
- Egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás
- Harmonikus, összerendezett mozgás
- A mozgás, mint örömforrás
- A szervezet edzése
- Betegségmegelőzés fontossága
- Egészségmegőrző szemléletmód
- Energiatakarékosság
- Környezettudatos magatartás
- A környezet védelme és megóvása
- Testi – lelki egészség óvása
- A bioszféra és a biológiai sokféleség

- Az egyetemes természet tisztelete
- Természetes alapanyagú eszközök prioritása
- Külső – belső környezetünk egysége
- Állatok, növények óvása
- Baleset megelőzés, balesetvédelem
- Újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés
- A tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre
- Sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben
- Saját fejlődési ütem figyelembe vétele
- Több tevékenységből való választhatóság
- Környezetkultúra megalapozása
- Szakemberekkel való együttműködés
- Testi, lelki és szociális “jólét”
- Aktív alkalmazkodó és teljesítőképesség
- Környezet rendszeres rendben tartása
- Takarékoság
- Önismeretre, önfejlődésre nevelés

2.16. Az óvoda kiemelt kapcsolatai

2.16.1. Az óvoda és a család kapcsolata

(az együttműködés, a kapcsolattartás formái és továbbfejlesztésének lehetőségei)

Alapelvek:

- Az óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása az együttműködésben a családhoz illesztett intervenciós gyakorlat működtetése, a konstruktív szemlélet, a megoldások keresése.
- A nyitottság, elfogadás az együttérzés, őszinteség, és az a fajta kölcsönösség, hogy mindkét fél meg tudja hallgatni a másikat
- A szülő az óvodai intézmény kiválasztásával az ott dolgozók felé képviseli azt a bizalmat, hogy rájuk bízta gyermekét.
- Elsődlegesnek tekintjük az óvodai évek alatt a partneri kapcsolat kiépítését:
- tervezését, működtetését, mérését, értékelését.
- Intézményünk működésének hatékonyságát növelve építjük be a szülői véleményeket, igényeket.
- Természetesnek tekintjük a szülők eltérő elvárásait, igényeit az óvodai nevelést illetően.
- Törekszünk a szülők sokoldalú megismerése.
- Óvodai nevelésünk hatékonyságát a családokkal való kapcsolatunk intenzitása adja és mozgatja.

Cél:

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Feladat:

- A kapcsolattartási formák tervezése, dokumentálása a csoportnaplóban, megvalósítása ütemezés szerint
- Intézményi önértékelési folyamatokon keresztül feltárni a szülők véleményét, elégedettségét, és az eredményt beépíteni a hatékonyság, eredményesség érdekében az intézményi folyamatokba.
- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása.
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.
- Nyílt napi programjaink eljuttatása a bölcsődékbe

A családdal történő együttműködést segíti a Szülői Szervezet és a két alapítvány amely, képviseli a szülőket, a gyermekeket, és az óvoda érdekeit.

Az óvoda Szülői Szervezete az éves munkaterv alapján végzi munkáját.

Az együttműködés formái

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik, hiszen az egyre csökkenő gyermek létszám és az a szemlélet, hogy az óvodai nevelés, szolgáltatás, feltételezi a menedzser szemléletű hozzáállást az óvoda részéről.

Az óvoda-család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direkter módszerek alkalmazására.
- A családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében a gyermek szabad választási lehetőségének biztosítására.
- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás,

hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három-négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.

- A környezettudatos magatartás kialakítására közös tevékenységekkel (pl. komposztálás...)
- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az együttműködés várható eredménye

- Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- Az óvoda a szülőkkel együtt, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a leghatékonyabb környezetet.
- A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

- Az óvodáról készített írásos tájékoztató, PR anyag.
- Speciális témájú szülői értekezletek.
- Szakirodalom-ajánlás.
- Gyermekneveléssel kapcsolatos szakmai tanácsadás.
- A gondozási szokások összehangolása, az azonos elvek kialakítása és betartása.

A kapcsolattartási formái:

- **Napi találkozások**

Célja: Az óvoda és család együttműködésének kiépítése, ápolása. Aktuális problémák megbeszélése, olyan időpontban, amely nem zavarja az óvodapedagógus hatékony munkavégzését.

A szülők, és az óvodapedagógusok között a nevelési feladatok összehangolására lehetőség nyílik az alábbi esetben.

- **Beszoktatás**

Célja: Ismerkedés az óvoda szokásrendszerével, a szülő-gyermek kapcsolatának megismerése, kölcsönös bizalomépítés, „fájdalommentes” elválás biztosítása.

- **Nyílt napok**

Célja: Betekintés az óvoda életébe, az óvodába járás kezdete előtt.

- **Nyilvános ünnepélyek**

1. Szüreti mulatság
2. Adventi kézműves délután
3. Húsvéti kézműves délután
4. Anyák napja /korcsoportonkénti ünneplés/
5. Nagycsoportosok évváró és ballagási műsorai
6. Családi kirándulás.
7. Apák napja.
8. Gyermeknap.

Célja: Az óvodai és a családi nevelések összehangolása a gyermeknevelés alapvető kérdéseiben. Itt feladatunk, emelni a szülők pedagógiai kultúráját az óvoda és a családi nevelés egységének megteremtése érdekében.

- Fogadóórák

Célja: Egy-egy gyermek óvodai és családi nevelése folyamán felmerülő kérdések megvitatása.

Óvodánkban meghatározott időpontja nincs a fogadóóráknak. A szülő és az óvodapedagógus előzetesen egyeztetett egy közös időpontot, amely nem zavarhatja az óvodai nevelést.

- Munkadélutánok

Célja: Kellemes hangulatú délutánok az adventi és húsvéti időszakban. Közös játék- és tevékenységi eszközök készítése, az elkészített eszközök hasznosságának bemutatása, egymás megismerése

- Értekezletek, réteg szülői találkozók

Célja: Az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése, jellemző problémák a gyermekcsoport életében, értékelések, esetleg szakemberek bevonása

- Családlátogatások

Célja: A szülők kérése alapján a gyermek és a családi környezetének közvetlen megismerése, a gyermekkel való személyes kapcsolat elmélyítése.

- Alapítványi rendezvények

Célja: Az óvoda támogatási lehetőségének bővítése, közösségépítés, szülők-dolgozók kulturált kikapcsolódásának biztosítása

- Óvoda faliújsága

Célja: Az óvodában elhelyezett faliújság időben tájékoztatja a szülőket az óvoda életével kapcsolatos információkról, óvodai tényekről, hírekről, eseményekről.

- Az óvodáért végzett közös munka a szülőkkel

Célja: Az óvoda támogatási lehetőségének bővítése, közösségépítés, egymás megismerése. Közös az udvar és a játékeszközök javítása, szépítése

2.16.2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A város bölcsődéivel törekszünk a jó partnerkapcsolat alakítására, hogy ismerjék óvodánkat és szívesen ajánlják azt. Keressük a tartalmas együttműködés lehetőségeit. Az azonos bölcsődéből érkezőknek lehetőség és igény szerint biztosítjuk, hogy azonos csoportba kerüljenek. A nevelési év folyamán megszervezzük, hogy gondozónők meglátogassák az új óvodásokat.

2.16.3. Az óvoda és az iskola kapcsolata

A két intézmény-egység egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat a nevelési céljaink, elképzeléseink megismeréséhez, közelítéséhez, támogatásához.

Az óvoda és iskola működésében kiemelt szerepet kap az átmenet kérdése, ezért a partneri együttműködés keretében egymással összefogva, közös párbeszéden alapulva könnyítjük meg a gyermekeink átmenetét.

Szakmai programok kidolgozásával, amely biztosítja a gyermek folyamatos, zavartalan személyiségfejlődését. Intézményünk nyitott, befogadó és kezdeményező a gyakorló iskolával való kapcsolat kialakításában és fenntartásában. Támogatunk minden olyan együttműködési tartalmat, amely óvodásaink érzelmi ráhangolódását, átvezetését segíti az intézményváltásra.

Célunk:

- Intézményünk közös szakmai értékrendjéhez kapcsolódó tevékenységtartalmi biztosítsák gyermekeink számára, hogy megváltozott helyzetben is önállóak, magabiztosak, nyitottak, érdeklődőek legyenek, sikeres legyen az iskolakezdésük.
- Óvodásaink beiskolázása egyéni fejlettségük, iskolai alkalmasságuk, készségük szerint történjen, az egyéni sajátosságok figyelembevételével, élve a rugalmas iskolakezdés lehetőségével.
- Az átmenet megkönnyítése érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására törekszünk
- Célunk az óvoda – iskola átmenet tartalmának, olyan kidolgozása, amely megkönnyíti gyermekeink intézményváltását, helyzetét a folyamatban, a két intézmény közötti közös szakmai program tudatos kidolgozásával.
- Tehetségponti működés megvalósítása.

Feladataink:

- A partneri együttműködés keretében közös szakmai programok kidolgozásával, működtetésével könnyítjük meg az átmenetet. (komplex játszóház, iskola előkészítő foglalkozások, kézműves foglalkozások, bemutató órák látogatása, rajzkiállítás, gyermeknapi közös műsor, évnyitó/évváró műsor, színpadi szereplés)
- Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola együttműködési tartalmi a nevelési év indításakor egyeztetett, ütemezett tematika alapján történjen, szolgálva a természetes illeszkedést az óvodai neveléshez.
- A különleges gondozást igénylő gyermekek iskolakezdését a döntési helyzetben lévő partnerek (szülők, nevelők, speciális szakemberek) összefogásával, folyamatos együttműködésével készítjük elő).

2.16.4. Egyéb kapcsolatok

- Kalocsa – Kecskeméti Főegyházmegye és képviselői
- EKIF - Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság
- KAPI - Katolikus Pedagógiai Intézet
- Kecskeméti Római Katolikus Főplébánia
- A város középiskolái
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Bács-Kiskun Megyei Intézete
- Kecskeméti óvodák és általános iskolák
- Bács – Kiskun megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztály
- Bölcsődék
- Círóka Bábszínház
- Egészségügyi- és Szociális Intézmények Intézményvezetősége Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekorvosok, védőnők
- Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ Nonprofit Kft.
- Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Osztály
- Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Lakosságszolgálati Iroda Családvédelmi Osztály Gyermekvédelmi Csoport
- Kecskeméti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Logopédiai Intézet
- Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet
- Művészeti csoportok
- Szegedi Pedagógiai Oktatási Központ

2.17. Intézményi innováció

Célja:

Az önképzés, helyi továbbképzés keretében megismert módszertani eljárások gyakorlati kipróbálása. Az egyéni módszertani kultúra bővítése, pedagógiai tudatosság erősítése.

A nevelő munka megújítása, bővítése.

Az intézmény dolgozóinak szemléletváltása, a megújulásra ösztönző környezet megteremtése.

A munkaközösségeken keresztül olyan módszertani, szakmai megújulás megvalósítása, mely épít az elért eredményekre, de teret ad a megújulásra.

Feladat:

- Az intézményegységen belüli egyéni szintű módszertani innovációk támogatása, szem előtt tartva a szakmai értékeinkhez való illeszkedést.
- Az intézményegység- vezető és a nevelőtestület tájékoztatása az egyéni módszertani elképzelésekről, annak kidolgozott tervéről, a megvalósítás folyamatáról.
- A gyakorlati tapasztalatok, eredmények megosztása a nevelőtestülettel.
- A gyakorlatban kipróbált, a nevelőtestület által elfogadott módszertani elemek beépítése a nevelőmunkába.

3. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Érvényességi rendelkezések

- A Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület kétharmados többséggel fogadhatja el, a nemzeti köznevelési törvényi vonatkozó előírások figyelembevételével.
- Ez a Pedagógiai program 2021. szeptember 1-jétől a következő módosítás kihirdetéséig érvényes.
- Felülvizsgálatát kérheti a nevelőtestület, illetve a fenntartó, ha az oktatási-nevelési, a finanszírozási vagy a személyi-, tárgyi feltételekben a programot érintő lényeges változások következnek be.
- A Pedagógiai Program mellett az intézmény működését meghatározza:
 - Alapító okirat
 - a Szervezeti és működési szabályzat
 - a Házi rend

Pedagógiai programunk nyilvános, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) meg kell/lehet ismernie.

A Pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható:

a) *nyomtatott formában*: - a fenntartónál.

b) *elektronikusan*:

- az intézmények honlapján,
- a fenntartónál,
- a KIR-ben.

A pedagógiai programról minden érintett tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől, az igazgatóhelyettesektől, valamint az osztályfőnököktől előre egyeztetett időpontban.

Kecskemét, 2021. május 26.

Dr. Szabó Ildikó
Dr. Szabó Ildikó
igazgató

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

Nyilatkozat

A Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A Nevelőtestület a 2021. június 14-én megtartott értekezletén a szakmai munkaközösségek – szakterületüket érintő – véleményének kikérése után a Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai program módosítását megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta és jóváhagyásra javasolja.

Kecskemét, 2021. június 14.

a nevelőtestület képviselőjében

Nyilatkozat

A Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda Szülői Munkaközösségének képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk, és támogató véleménnyel elfogadásra és jóváhagyásra javasoljuk.

Kecskemét, 2021. június 14.

a Szülői Munkaközösség elnöke

Fenntartói jóváhagyási nyilatkozat

A Kalocsa – Kecskeméti Főegyházmegye képviselőjében – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. § (1) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a Petőfi Sándor Katolikus Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programját jóváhagyja.

Kalocsa, 2021. június 18.

érsek

Kalocsa – Kecskemét Főegyházmegye

